

اهل سۆنت اعتقادئندا

(۲۱۲) قاعده

تۆركمن دىلىندە

عقىدە بىلمەگن شىطانە ايل دىر
اگر مۇنگ يئل عمل دىيىپ قىلسا يل دىر
اويالما معرفتنى اۋگـره نور دان
تانـور جايئنگ بۇلار غالسانگ تانوردان

تأليف

استاد عمر فاروق «مدّرس اۇغلو»

ترجيمه

مولوى عبدالقهار «قيومى»

استاد فضل الدين «خادم»

۱۴۰۲ ھ.ش.

کتابئنگ آیراتئنلق لاری

اهل سُنّت اعتقادئندا (۲۱۲) قاعده	کتابئنگ آدی:
استاد عُمَر فاروق «مدرس اُغلی»	یازان:
مولوی عبدالقهار «قیومی» - استاد فضل الدین	ترجیمه ادن لر:
	«خادم»
فضل الدین «خادم»	دیزاین ادن:
۱۴۰۲ هـ.ش.	چاپ تاریخی:
۱۰۰۰	سانی:
بیرینجی	چاپ نُوبائی:
مطبعه دوستان	چاپ ادن:

چاپ و نشر اتمک دینگه مُترجم لرینگ حَقّی دئر.

تقریظ الحاج مولوی صاحب عبدالحکیم «حکمت»

مہتمم مدرسہ فیض عام

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لأهله والصلاة على أهلها اما بعد

این رساله، مؤلفه (عمر فاروق مدرس اوغلو) در مورد عقاید اهل السنة والجماعة، که به توسط دو شاگرد عزیزم هر یک: عبدالقهار "قیومی" و فضل الدین "خادم" به زبان ترکمنی ترجمه شده است، را مطالعه نمودم و دریافتم که این رساله واقعا خیلی مفید و برای جامعه ضروری بوده است.

فلهذا از شاگردان موصوفم بخاطر سعی و تلاش ایشان در تمام خدمات دینی و بالخصوص در ترجمه این رساله مفیده از صمیم قلب تشکری نموده، مؤثر بودن و مستفید شدن عموم مسلمانان از این رساله و همچنان موفقیت های بیشتر ایشان در راستای خدمت به دین و وطن عزیزمان از الله ذوالجلال خواهانم.

با احترام

أستاذ عبدالغنى «قریشی» نىنگ كىتابى تانىدۇپ اۋۇگۇسى

بىيىك تانىگۇرئى تعالى نىنگ آدى بىلن!

بول الينگىزداكى رساله، تۈركىيە نىنگ حنفى ماتۇرىدى عالم لارنىدان (عمر فاروق «مدّرس اۇغلى») أستاذنىنگ «اسلام ائنانچ اساس لارى» آدى كىتابنىنگ ترجمه سى دىر.

بو اثرى، ايكى حۇرماتلى عزيز دۇست لارنىم: مولوى صاحب عبدالقهار «قيومى» و استاد فضل الدين «خادم» تۈركمن دىلچىمىزە ترجمه اديپدەرلر. باشدان سۇنگونا چىلى اۇقۇپ گۇردىگىمده شو حقيقائى گۇردىم: بو كىتاب، يتيپ گليۇن تازە نىسلىمىزە اۋز پاك و آراستا اعتقاد و ائنانچ لارنىمىزى اۇلارنىنگ فكرلرینه يرلىشديرپ اهل سۇنت ائنانچىنا گۇرا تربيه اتمانه اولاقان بير گركىلى اثر اكن.

الله تعالى بو اثرى عزيز يتيپ گليۇن تازە نىسلىمىزە خايئرلى، اورلى و بركىلى اتسين ان شاء الله تعالى.

حۇرمات بىلن

عبدالغنى «قریشی»

اخلاص يۇلى اسلامى علم لار اۋورنىش مركزىنىنگ غورجىسى

تقریظ مولوی صاحب نصر الله «بشیری»

رسالهء هذا، مؤلفهء (عمر فاروق مدرس اوغلو) که در مورد عقاید اهل و الجماعت بوده، توسط دو عالم جوان و پر تلاش عبدالقهار "قیومی" و فضل الدین "خادم" تحت عنوان (اهل سؤنت اعتقادئندا «۲۱۲» قاعده) به زبان ترکمنی ترجمه گردیده است، و دارای چهار بخش عمده و اساسی میباشد که در مورد ایمان، اسلام، مؤمن به ها و سایر موارد نادرست و بدعات که در عرف جامعه وجود دارد، بصورت مؤجز بحث و ذکر گردیده است.

قابل ذکر است که نگارنده در ترجمه رساله هذا تمام معیارهای علمی که در ترجمه ضرور است در نظر گرفته و موضوعات فوق الذکر را بصورت واضح و روان بیان نموده است و همچنان رساله هذا دارای مطالب با اهمیت در ارتباط (عقاید اهل سنت و الجماعت) بوده که برای همه امت مسلمه و خصوصاً برای اطفال نازنین خیلی ها مفید میباشد.

بناءً این جانب زحمات آنها را به دیده قدر نگرسته و یک گام عالی در قسمت نهادینه سازی مسایل ضروری اعتقادی اهل سنت و الجماعت در اذهان مسلمانان و زدودن بدعات و انحرافات اعتقادی از جامعه می داند، برای شان توفیقات بیشتر و سعادت دارین را از بارگاه ایزد منان استدعاء دارم.

بااحترام

مولوی نصرالله "بشیری"

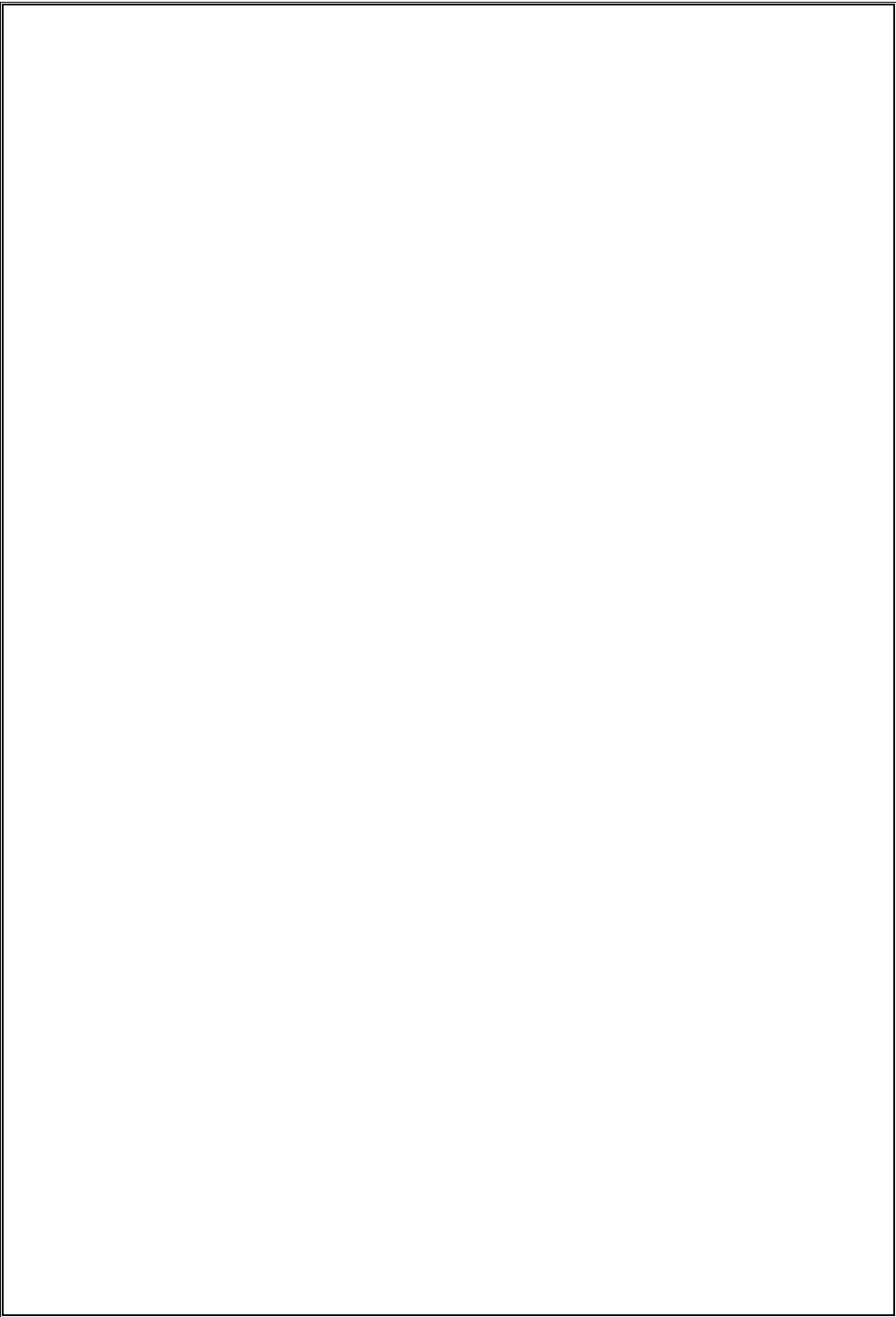
استاد دانشگاه جوزجان

ایچینداکی لر

ايچىنداكى لر

- ايچىنداكى لر ب
- كىتابى تائىتتاق ۳
- مۇلفىنگ سۇز باشلىغى ۹
- يىرىنجى بۇلۇم ۱۹
- ايمان، ائىسلام، عمل، دين، مۇمىن، اهل سۇنت والجماعات ۱۹
- ايكىنجى بۇلۇم ۳۵
- ائنانچ قاعدەلىرى ۳۵
- الله تعالى-غا ايمان ۳۵
- ملائكەلره ايمان ۵۱
- كىتابلارا ايمان ۵۳
- پىغامبرلره ايمان ۵۴
- آخىرت گۇنىنه ايمان ۶۱
- قضا و قدره ايمان ۶۶
- اۋچۇنجى بۇلۇم ۷۱
- باشغا بەضى ايمان اساسلارى ۷۱
- تۇردۇنجى بۇلۇم ۸۷
- زامانامۇزداق گۇمراه پىكىرلردن و بىدعات عقيدالاردان بەضىلارى ۸۷
- سۇنگ و دۇغا ۱۰۲

کیتابی
تانتماق

کیتابی تانئتماق

بسم الله الرحمن الرحيم

الینگیزداکی بو رساله، تۆرکیه عالم لارئندان آنادۆلو عالم لار بیرلیگی نینگ باشغانی، قدیم آتا-بابالارمئزئنگ اهل سوّئت والجماعت ماتوریدی عقیداسئندان دفاع ادن و بو اوغوردا گیجه-گۆندیز باطل و بیدعاتچی پئرقالارئنگ غارشئسئندا مؤجادله ادن عمر فاروق "مدرس اوغلو" اوستادئنگ

İSLAM İNANÇ ESASLARI = اسلام ائنانچ اساس لاری

آدلی کیتابئئنگ ترجمه سی دیر.

ائسلامی عئلم لاردا اۇنلارچا کیتاب یازان عمر فاروق "مدرس اوغلو" بو کیتابئنی، قدیم بخارا-سمرقند عالم لارمئزئنگ کیتابلارئندان جملاپ یازئپدئر: مذهب باشئمز ائمام اعظمئنگ «فقه الاکبر»، ابو حفص عمر النّسفی نینگ «متن العقاید»، امام ابو جعفر الطحاوی نئنگ «العقیده الطحاویة» و حاکم السمرقندی نئنگ «السّواد الاعظم» آتلی کیتابلارئندان آئئنیپ یازئلاندئر. (رحمة الله علیهم اجمعین)

بو کیتاب، بیر سۆزباشی و تورت بۆلۆمدن تشکیل بۆلیۇندئر:

سۆزباشئندا کیتابی یازما سباب لری، زامانامئزداقی کاییر بیدعاتچی پئرقالار و

اۇلارنىڭ خەتەر، موسولمانلارنىڭ خەتەر-دا گۇدەك لىمىزىنىڭ غەنچىلىق و درتلىرىدىن گۆرىنىڭ ادلىيۇر.

بىرىنچى بۆلۈم، ئومۇمىي ھىلدە ئىمان، ئىسلام، ئىمىن، دىن، مۇمىن و اهل سۇنت و الجماعاتدان گۆرىنىڭ ادلىيۇر.

ئىككىنچى بۆلۈم، ئاشاقداق ئىسلامنىڭ ئىنانچ اساسلارنىدىن بىر ئىتۇر؛ (اللە تەلى غا، ملائكەلىرىنە، كىتابلارنى، پىغامبەرلىرىنە، قىيامات گۈنىنە، قىضا و قەدرە و اۋلادىن سۇنىڭ دىرلىمىگىنىڭ خەلقلىرىغا ئىمان كىتىرىمە).

ئۈچىنچى بۆلۈم، باشقا ئىتقادىي مەسىلىلەردىن بىر ئىتۇر؛ مەئال: صەبابالار، اۋولالار، كرامەت، قىيامەتنىڭ ئىلاماتلار و ش.م.^۱

تۈردۈنچى بۆلۈم، زامانامىزدىكى گۆمرە پىرقالاردان و ئىنگىلىش ئىقىدالاردان بىر ئىتۇر.

كىتابىمىزنىڭ باشقا-دا بىر باغلىنىشى: بىرىنچى بۆلۈمدىن سۇنگونا چىلى مەسىلىلەر نەمىر بىلەن قەدە - قەدە يازىلاندۇر؛ مەئال: ۳۳-ئىنچى قەدەدە، «اللە تەلى، ذاتى و صەئەتلەرى بىلەن ئىكە دىر و مىگىزەشەندىر» دىيۇر. ۱۶۴-ئىنچى قەدەدە «شەرىئەت رەئەندە ئىمەك و اۋىنامەك كۆفۇر دىر». دىيۇر.

ئانى: ھائىسى بىر مەسىلىنى تاپچاق و يا بىلەپ غۇچاق بۇلساق شۇ قەدەنىڭ دىنگە نەمىرىنى بىلەپ يا يازىپ غۇچاق بۇلىيۇر.

^۱ شۇنگە مىگىزەش

عزیز و حۇرماتلى اۇقۇنچىلار!

بو كىتابىمىزدا يازدىق قىلارمىزنىڭ دۇغرى بۇلانىلارنى، اللە تعالى داندۇر. يانگىلىش و اشتىباەلارنى مۇسان يىزلىرىدىن، اۇنونىڭ اۋچىن سىز محترملىرىدىن غاتى خواھىشلىمىز يىزلىرى ياغىشنى پىكىر و مشورەلرنىڭ بىلن ممنون ادىپ يانگىلىشلىرى دۆزلىتمەنە يىزلىرى ياردامچى بۇلماڭىزدۇر.

حۇرمات بىلن: مولوى عبدالحقار "قىومى" – استاد فضل الدين "خادم".

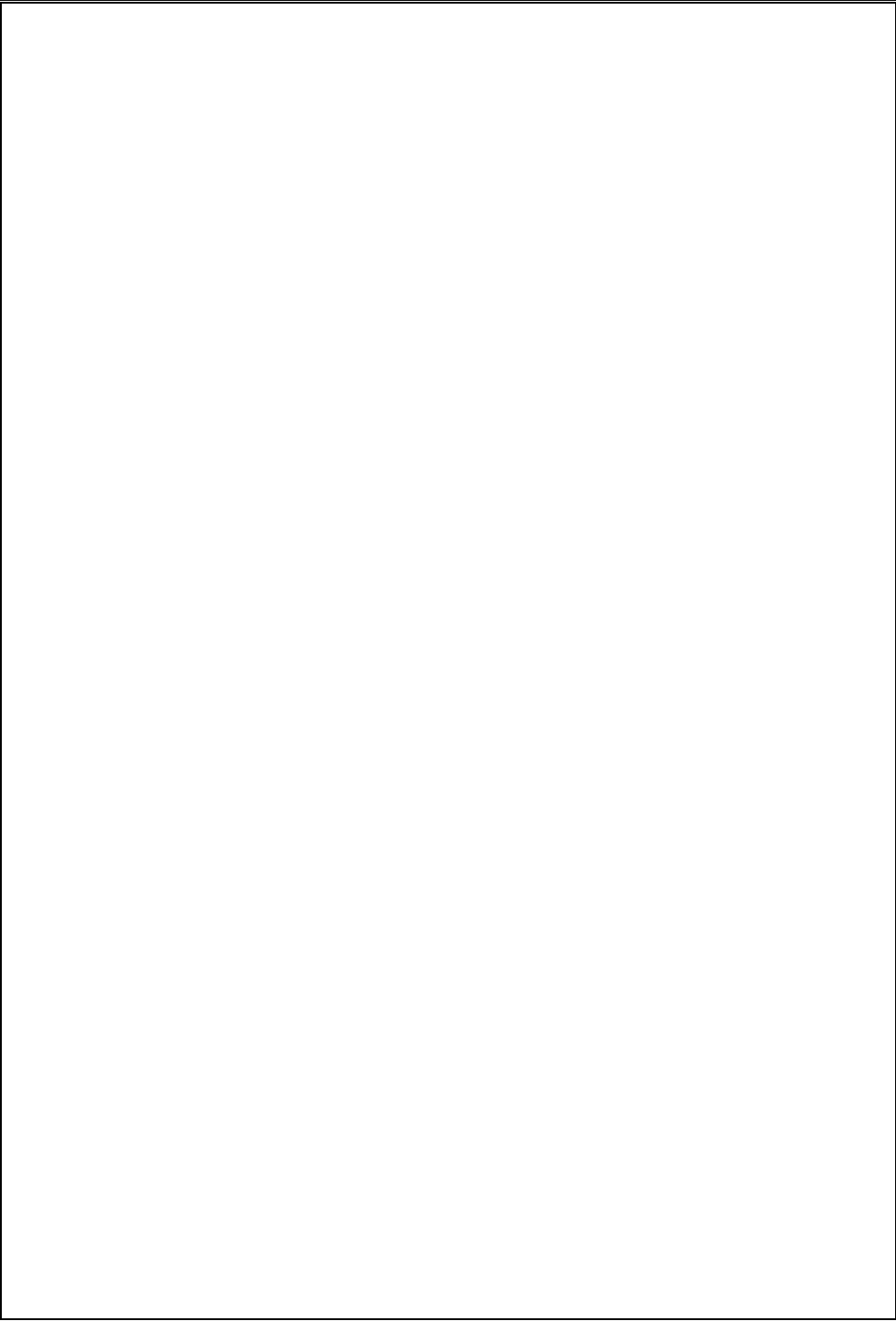
غاتناشماق اۋچىن

ايمىل آدرس

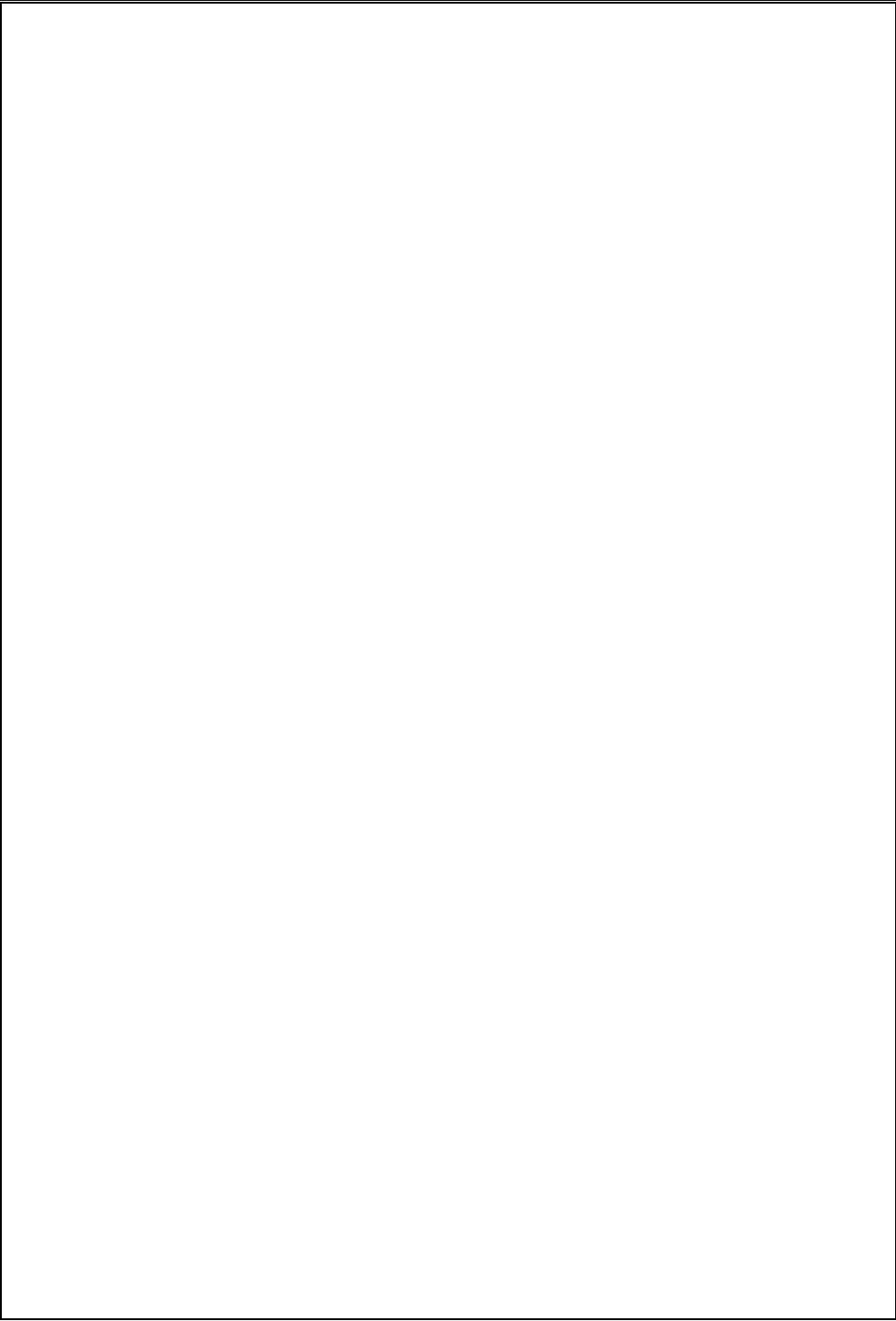
gahar.qayomi2121@gmail.com

واتساب

۰۰۹۰۵۵۱۰۴۰۰۱۵۸ \ ۰۰۹۰۵۵۱۶۴۴۳۲۸۹

مۆلفىنىڭ
سۆز باشلىغى

مۆلىفنىڭ سۆز باشلىغى

ھەمە حمد و ھر ھىلى اوۋوگىلر، اۋزىنى تانئمامئز اوچىن بىز بىندەلىرى و بىندەلر اوچىن-دە عالملىرى يۇقدان بار ادن ايايمىز، مالكىمىز و رىيمىز الله تعالى-غا مخصوصدئر.

عالملرە رحمت، پىغامبرلىرىنگ سىردارى، پىغامبرلر زئىجئرىئىنگ سۇنگ خلقاسى، مۇقتدامئز، رھبرىمىز، شفاعاتچئمئز، مۇنجىمىز، سىدىمىز و سۇيگىلىلر سۇيگىلىسى آتا-انەدن مھربان پىغامبرىمىز مۇحمد مصطفى-غا «صلى الله عليه و سلم»، صاحابالارئنا، پاك و آراستا ماشغالاسئنا و قئىامات-ا چىلى اۇنونىگ دۇغرى يۇلوندان يۇرىپلرە كۇپدن-كۇپ صلات و سالام بۇلسون.

الله تعالى، ائىسانلارئ و جئىنلارئ غوللىق اوچىن يارادئپ، اۇنى ناھىلى اتجكلرىنى پىغامبرلر اوزادئپ و وحى ايندىرىپ بىلدىردىگىندە؛ پىغامبرلىرىنگ پىغامبرلىگىنى و اۋزى طاراپئىندان اوزادئلان رسوللار بۇلدوغئى ھم معجزەلر بىلن گۆيچلندىرىپ اثبات ادپىدىر.

پىغامبرلر ايمان، عمل و اخلاق اساسلارئ دۇنيا و آخرتە باغلى بۇلان ھەمە حقيقتلارئ امر ادپلىدىكلىرى يالى كمسىز و كامىل بىر ھىلدە ائىماتلارئنا يتىشىدىرىپىدىرلر.

دۇنيا نظامى غوران و ھەر عصرىدا بېيىكلىگىنى غۇرئان و بو اساسلار گۇرۇھ نأھىل بىر نىظام و مدنىيت غورالجاغىنى، ھەم سۆزلىرى، ادن ايشلىرى و داورانىش لارنى بىلن ھەمە ائىسانلارنىڭ شاھىتلىغىنىدا آچىقلاپ گۇرۇپپىلار.

سۇنڭ قانچا عصرى دىقق بىر شكىلدە تحقىق ادىپ باقدىغىنىدا، اۆلكامىز و ائىسلام دۇنياسىنى تائىرى آستىنا آلقاق بۇلان كائىر تازە چىقان بىدعاتلارنىڭ و خورافالارنىڭ، غرب (اوروپا و آمريكا) و كلىسالارنىڭ ائىداراسىنىدا، دۆرگۈن، ترتيبلى و كۆپ طاراپلى برنامە و پوروژالار بىلن اۆزلىرىنى گۇرۇپپىنى گۇرۇپپىس.

بو تازە خورافا و بىدعاتلارنىڭ ماغىسادى بىللى دىر؛ اۆل ھەم موسولمانلارنىڭ اعتقادىنى بۇزماق. تازە و پارخلى دۆشۈنمىلرى، حايا و عىرفانسىز اخلاق تعريفلارنى، آلىم-ساتىم آخلاقىنى اۇرتادان گۇترىمك ماغىسادى بىلن بول و گۇيىچ تعريفى، گۇيىچ و قدرى مۇھۇم گۇرۇپپەسى، بىندە خىقلارنى، اصالتى، مرخمتى و ائىسانى اصىل ھەفە آلمان، اۆلارنىڭ يىرنە گىترىن تازە و غالاظ زادلارنى بىلن و ائىجتىماعى خىقلار دىيىپ اۇرتا چىقان ياراماز ايشلرىنىڭ ھەمەسى غربىلرىنىڭ ائىسلامنىڭ غارشىسىنا باشلاتدىغى حىملەلرىندىن دىر. ھەر زادى مۇد ادىپ بۇلار-بۇلماز گىيىملىر، ايىملىر، ايچىملىر و باشقا ش.م. زادلارنىڭ رۇواج بۇلماستىننىڭ آرقاسىنىدا، غربىلرىنىڭ پىلان و پوروژالارنى گۇرۇپپىس، اۆل ھەم موسولمانلارنىڭ ائىنانچىنى تحرىف ادىپ عىقلى اۆنگە چىقارماق و اۆنى كۆپ مۇھۇم گۇرۇپپىمكىدەر.

سۇنڭ يىللاردا بو خورافالار غۇشولان قانچاھا ائىنانچى فلسفەسى و يۇللار، اۇغلانلار و گۇددىلرىمىزى ھەر طاراپدان يارامازلىقلار دوجار اتمائە و

اۋز كىملىك لىرىنى (آتا-بابالار يۇلى، مذهب، رسم-رۇواج و فرهنگى) ياتلارئىندان چىقارتمانا باشلادى.

اۋزىنىڭ مۇمىنلىگىنى و انىسانلىق درجەسىنى تانىمايان، اۋزىنە اعتقادى بۇلمايان، تواضع آخلاغىندان اوزاقلاشان، ھەدەلەرىدىن اومىتسىزلاشان، دىنگە مەصراف اتمەك و بو دۇنيانىڭ گىچىپ-گىتچەك زاتلارنى كىسب اتمەك بىلەن حۇشنىد بۇلجاغۇنا و بو شەكىلدە نىكەخت بۇلۇپ غالجاغۇنا انىانيۇرگان، گۇن-گۇندىن ھاس اومىتسىز و ادەبىز نىسلىنىڭ دۇرەمسى، تازە چىققان بىدعات و خورافا مذهب لىرىنىڭ نەتىجەسى دىر.

ايمان و معنويات (پىكىر، ھۆنر، فرهنگ و تارىخ) بىر اۆلگەنىڭ، مىللى خۇۋىسىزلىغىنى اۇرتا كىتىرەن و تەمىن ادەن بىر گۆيچ دىر. نەمۇچىنىكى انىسانلارنى بىرى-بىرىنە باغلاپ اۇلارنى مىللەت ھالەتە كىتىرەن زادە، انىسانلار آراسىنداقى نىسبە و اقربالىق دالەدەر؛ انىسانلارنى بىرى-بىرىنە باغلان و اۇلارنى ھەمىشەلىك بىر و بارابار ادەن يەكەجە باغ (يۆپ) انىنانچە و معنويات باغى دىر. بىزەر ھەم: شو باغلار بىلەن بىرى-بىرىنە باغلانلار، مىللەت دىيۇرۇس.

مىللەت بۇلجاق بۇلساق، انىنانچە، تارىخ و مىدنىيەت يالى اۇرتاق و مۇھۇم باغلار بىلەن بىرى-بىرىمىزە ماگۇم باغلانماز گىرك. بولارنىڭ ھەمەسى معنوى ارتباطلاردىر. بو ارتباطلار يۇغالدىغۇندا انىسانلار بىرى-بىرىدىن اوزاقلاشمانا، بىر اۆلكەدە ياشاسالار ھەم داشارداق دوشمانلاردەن بويۇرۇق آلمانا و ھەر ھىلى خارابچىلىق اتمەنە تاييار ياغدايا گىرلەر.

دوشمانلارنىڭ تارىخ بۇيى بىزەرە پىكىرى، فرهنگى و يا عىسكىرى

حملەلرینیڭ اصلی سبأی، اۇلارا منگىزىمىزلىگىمىز دىر؛ يانی: ائنانچ و فرەنگلرینی قېول اتمىدىگىمىز اۋچىن دىر. {وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ} [البقرة: ۱۲۰]

بىر مىلّى باطل يۇللاردان و دوشمان صاپئنا غۇشولماقدان ساقلان يىگانە زاد، ائنانچ، تارىخ و مدنىيت باغلارنى دىر. بىر مىلّت بو باغلارنىدان آيرىلدىغىندا اۋزىندىن بېگانا بۇلماسى و ھىر مىداندا دوشمان صاپئنا غۇشولماسى، آپاچىق بىر حقىقتىدۇر.

بىر مىلّىنىڭ پىكرىنىڭ، فرەنگىنىڭ، مدنىيتىنىڭ، وطنىنىڭ، ائستىقبال و ائستىقلالنىڭ تامين و تەغذىيە بۇلدۇغى يىگانە منبە، ائنانچى دىر. بىر ائىسان و يا بىر تۇپلومدا بو منبە ضايفلادىغىندا و يا يۇغالدىغىندا، ھىر مىداندا بۇزولماسى غوتولغىسىز بۇلار.

اگر بو مىلّت، اۋز دۇغرى اهل سۈنّت و الجماعات يۇلئى تاشلاپ شىغە، وھابى و ش.م. موسولمانلارنىڭ پىكىر دۇنياسىنى و زندىگىسىنى بۇزماقۇشش ادنلرەنىڭ اعتقادىنى قېول اتمانە باشلارسا، اۋل وخت بو نسلەنىڭ ائنانچ، پىكىر، فرەنگ، رسم و رۇواج، تارىخ، وطن و آزادلىق يالى اۋ نسل مىللى و وطنداش ادن مۇھوم زاتلار ھىم يۇغالىپ گىدر.

مىللى و معنوى كىملىگىمىزنى تاسىس ادن و غۇرئان زاتلارنىڭ يۇغالماسى بىر اۋلكانىڭ مىللى خۇۋىپسىزلىق، فرەنگ و معنوياتىنا كىتدە بىر خطر و غۇرقى دىر.

ائسلامنىڭ بىرىنچى گۇنلرىندىن بارى يھودىلر و عىسوىلر ائسلامى

ايچردن يىقماق اۆچين مئناقق لار بيلن غورادئغى تشكىلات لار غورادئقلارى يالى هيچ پارخ اتمان هالا چنلى دؤوام اديپدير. بولار، ائسلام تاريخى نئنگ مۇھوم زامان لارئندا، ائسلام ائماتئنى كاواخت عالملىق صئپاتى، كاواخت هم سىياسى آدام لارى بيلن اسير آلماقا كؤشيش اديپديرلر.

ائسلامئنگ داشارداقى دوشمان لارئئنگ ائنانچ و عقيداسئنا باغلى بۇلان موسولمان گۇرۇنن ائنسان لار، موسولمان لار و ائسلام مملكت لرى اۆچين اينگ كنده خطر و غايغئدر.

هر گچن گون ائسلامى مملكت لرى ايچينده ير توتجاق بۇلۇپ كؤشيش ادن خورافا و بىدعات لار، نسلیمیزی اؤوال بیلنھا مۇمىنلىك معنوياتئندان، سۇنگرا-دا آغزئىرجه مېلت بۇلماق پىكرىندن اوزاقلادئرنپ بارئۇر.

شو سؤزلىرى يۆرك لرميزه ناغشتمأميز گرک: اهل سۆنّت عقيدا اساس لارى مېلى خۇوپسئزلئغئمئزئنگ ضرورى و معنوى آياق لارئندر. نامە اۆچينكى: داشارى يورت لارا باغلى و مأتأج بۇلان بير نسلينگ ائسلام دينئنا و موسولمان لارا اورجاق يومرئغى و برجك صئرئ خئئالئمئزا گئيرجك بۇلساق، كؤپ ياراماز بير تهديد و خطر دئر.

پىغامبریمیز محمد «صلی الله علیه و سلم»-ينگ (مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي، يَانِي: مئنيگ و أصحابئمئنگ عقيدا و يۇلوندا بۇلان لار)، (سَوَادُ الْأَعْظَمِ، ائماتئنگ اكثريتى / كنده ائمات) و (فِرْقَةُ نَاجِيَّةٍ، غوتولان مېلت) دىيىپ صئپاتالارئنى بيان اتديگى و بوشلادئغى ائمات، اهل سۆنّت و الجماعات دئر.

حديث شريفده پىغامبریمیز رسول اکرم «صلی الله علیه و سلم» يتميش اۆچ

پۇرقادان دىنگە يېرىنىڭ نجات تاپچاغىنى و باشغالارنىڭ بۇلسا دۇوزاخ-ا گىتجىگىنى آچىقلاپ نجات تاپچاق لارنىڭ-دا، اهل سۆنت والجماعات عقيدا اساس لارنىڭ گۇرا ياشاپ و شۇ ايمان لارنى بىلن وفات ادن لر بۇلدغىنى بىلدىرىدۇر.

قرآنكريم، سۆنت و صاحابالارنىڭ إجماسىنى مركزىندە توتان اعتقاد تايىدان ماتۇرىدى و اشعرى مذهب لرى؛ عملى تايىدان-دا بو اۇچ اُصول-ا گۇرا تۇرت مذهب شاكلىندە غورالان و تدوين اديلن صاحابالاردان ميراث آلئنان و تابعين لاردان بارى موسولمان لارنىڭ ائناندىغى و اۇنگا گۇرا ياشادىغى ائسلامنىڭ يىكەجە دۇغرى و حق يۇلى، اهل سۆنت والجماعات يۇلدۇر.

شونگا گۇرا: اهل سۆنت، بىر پۇرقا بۇلماقدان اۇتە، ائسلامنىڭ اۋزى دىر. شۇ سبأبندىر كى گچن زامانلارداقى يالى بو گون هم موسولمان لارنىڭ % ۹۰-ئى اهل سۆنت يۇلۇنى سچىپ اۇنگا گۇرا ياشايدۇرلار. مانا شو مىقدار پىغامبىرىمىزنىڭ «سوادُ الأعظم» دىيىپ حابار بردىگىنە-دە دىنگى گلىۇندۇر.

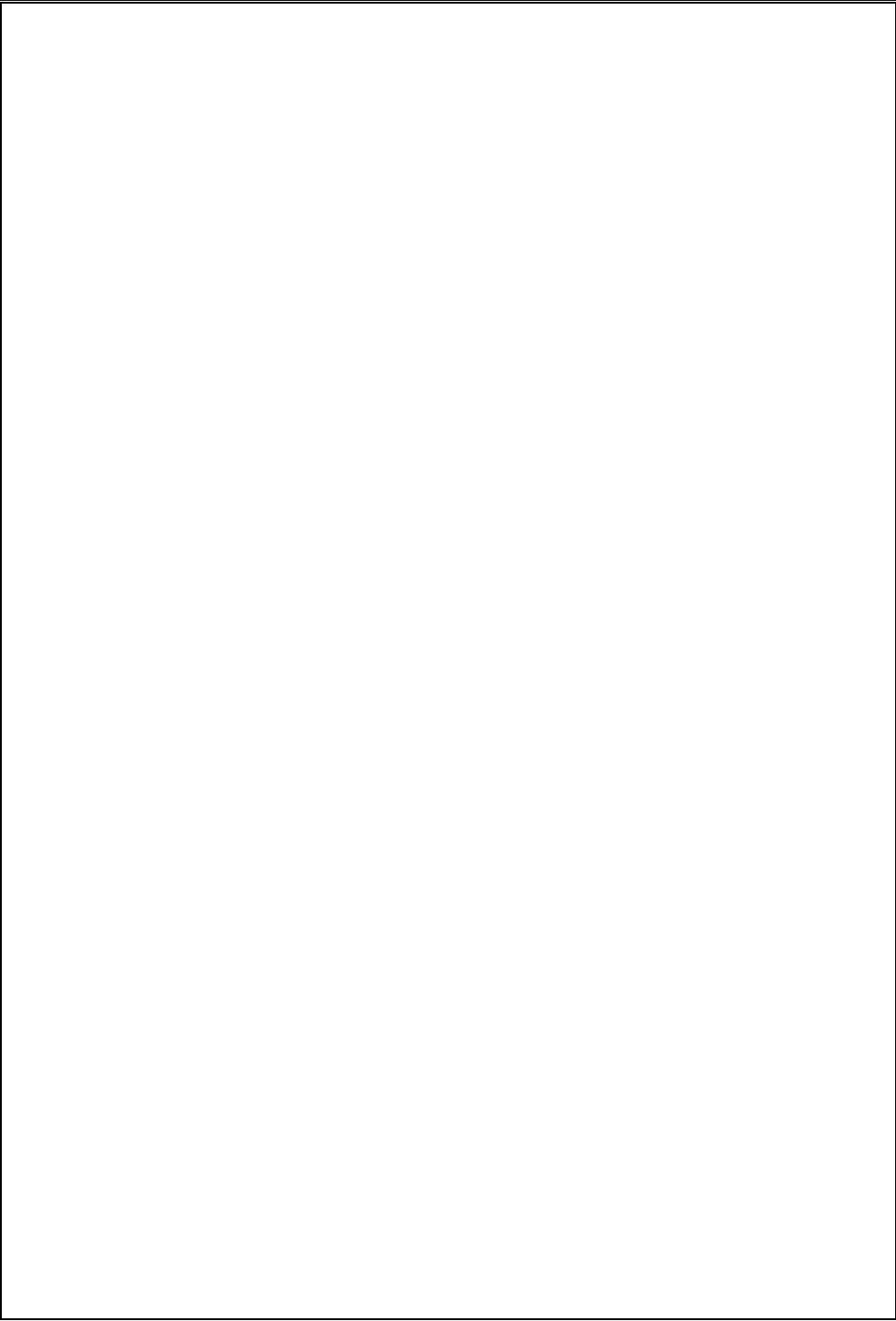
الينگىزدكى بو كىتاپنى اۋۋال بىلن ائمام أعظم ابوحنيفه «رحمة الله عليه»- نىڭ فقه الاكبر، عُمر نسفى نىڭ متن العقاید، ابو جعفر الطّحاوى نىڭ العقيدة الطّحاوية و حاكم السمرقندى نىڭ السوادُ الأعظم آلتى كىتاب لارنىڭدان خولاصا ادىپ تاييارلادىق و كىتابىمىزنىڭ دىلدشلىرىمىزنىڭ هر بىرىنە يتىشمەسىنى اومىد ايتۇرۇس.

«الينگىزدكى بو كىتاب آيتدغىمىز كىتاب لارنىڭ خولاصاسى بۇلدىغى اۋچىن حاشىە و آدرس ذكر ادىلندۇلدۇر. هالان آدام بو كىتابداق سۆزلىرى،

آيدىلان كىتابلاردان گۆزلەپ تاپىپ بىلر.»

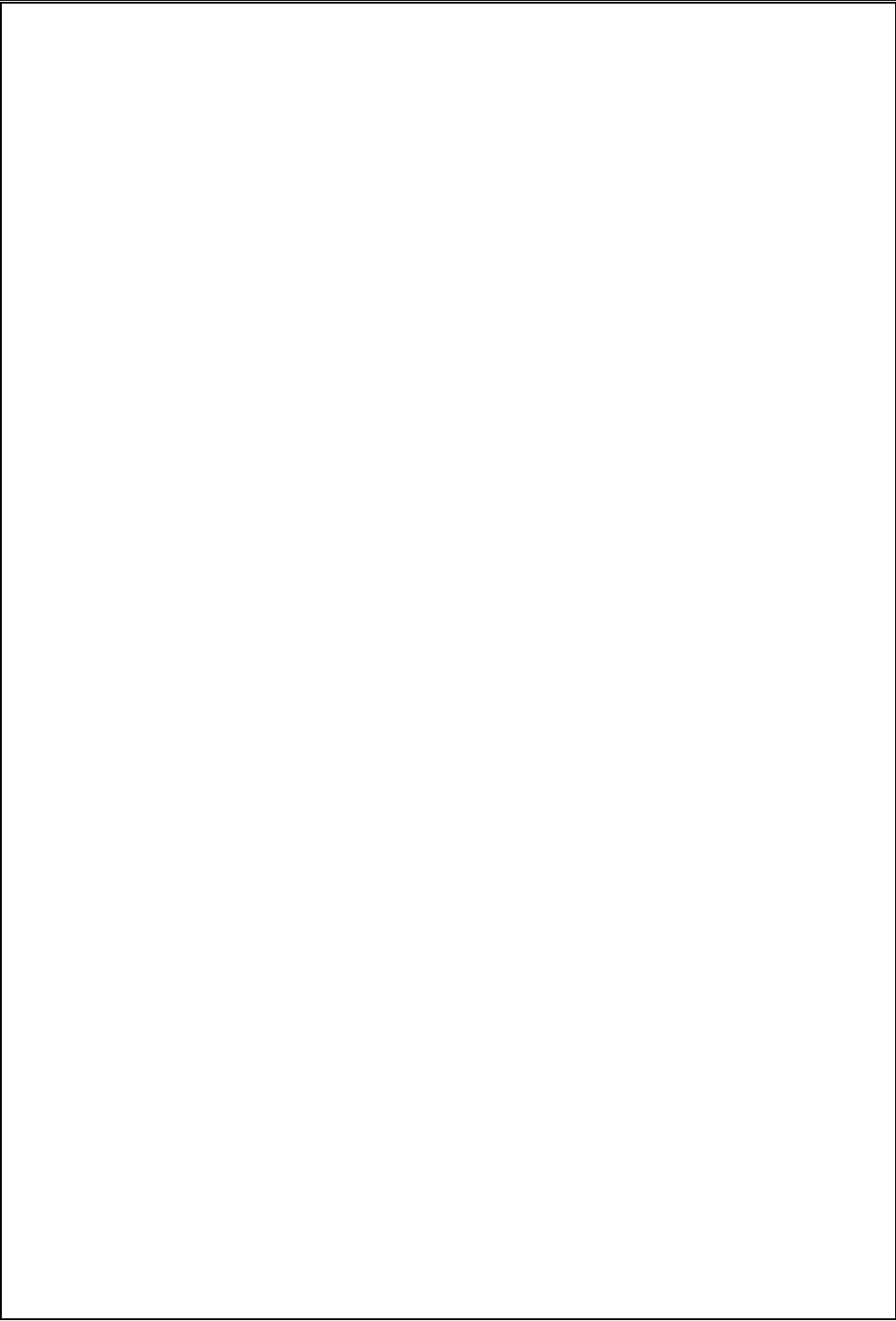
كىتابئىمىزنىڭ سىزىلرە تاييارلانئىپ يىتىشمەسى اۆچىن ماددى و معنوى كۆمك ادن خايرىسۇير دۇغانلارئىمىزنىڭ عمل دفتىرلىرىنە صدقه جاريە بۇلۇپ يازىلماسئى بىيىك الله دان دىلاپ كۆپىن-كۆپ الله يالقاسئى دىيۇرئىن.

عمر فاروق "مدرس اۇغلو"

يېرىنچى بۇلۇم

ايمان، ائسلام، عمل، دين،
مۇمىن، اهل سۇنّت و
الجماعات

بیرینجی بۆلۆم

ایمان، ائسلام، عمل، دین، مؤمین، اهل سۆنّت والجماعات

بسم الله الرحمن الرحيم

رحمان و رحیم بۇلان اللہئنگ آدی بیلن

ائنسان، صَحیح و مقبول ایمان-ا اییه بۇلماق اۆچین شو سۆزلر بیلن تصدیق و ائقرار اتمسی گرکدیر.

«من، الله-ا، ملائکه لرینه، کیتابلارئنا، پیغامبرلرینه، قئیامات گۆنینه، قضا و قدره (خایئر و شرّینگ تقدیرئ الله تعالی دان بۇلدئغئنا) و اۇلندن سۇنگ یانگاداندان دیرلمائینگ حقلئغئنا، ائنانیۇرئنا».

بو ایمان اساسلارئندان هایسئ بیریسینی و یا هر بیرینینگ ایچیندأکی ایمان گتیریلیمسی ضروری بۇلان زادلارئنگ هایسئ بیریسینی قبول اتمدیک و یا اۇنی رئشخند ادن و یا اهمیتسیز گۆرن آدامئنگ ایمانی دۇغری بۇلماز.

[۱]

کائنات، همّه ایچیندأکی بار زاتلاری بیلن سۇنگرادان یارادئلان دئر.

هیچ زادئنگ اۆز-اۆزینّه اۇرتا گلمه سی و بار بۇلماسئ مۆمکین دألدير؛ اۇنگا گۇرأ کائناتی یۇقدان بار ادن بیر یاراتغوجئئنگ بارلئغی عقلاً هم واجئبدئر.

يارداتلان ھر زادىنگ ماھىيىتى و حقيقتى بىلى بۇلۇپ اۇلارنى بىلىمك غوللار اوچىن مۆمكىندىر. بو سبابدىن يارداتلان عالمى و اۇنونىڭ اىچىنە شامىل بۇلان ھىچ بىر زادى مجاز، خىيال ويا وھم قبول اتمك دۇغرى دالدىر.

[۲]

يارداتلانلارنى و ھر بىر زادى بىلمانىنگ اوچ يۇلى باردىر.

أ. باش سالىم دويغى (خواس خىمىسە)،

ب. صادىق و دۇغرى حابار،

ج. عقىل.

بو يۇللار بىلن يارداتلان زادلارنىڭ اين و بۇيىنى و گۇرنيشىنى آنگلاماق مۆمكىندىر و ينە ھم بو يۇللار بىلن دىنى، دۇنيوى و شونىنگ يانى ھر ھىلى بىلگىنىنگ حق يا حقسىز، چىن يا يالان، دۇغرى يا غالات، وھم يا خىيال بۇلۇپ-بۇلمادىغى بىلىنىۋىتىر.

[۳]

دۇغرى حابار ايكى ھىلى بۇلىۋىر:

أ. مُتواتر حابار

عادى ياغدايدا يالان-ا بىرلىشمەلرىنىڭ ايمكانسىز بۇلدىغى آدمالارنىڭ ھەمەسىنىڭ دىلىندە ائختلاپسىز بار بۇلان حاباردىر.

بو يۇل بىلن گىن بىلگىنى قبول اتمك لازىمدىر.

عيسى «عليه السلام»-نىڭ آسماندىن غايتادان اينىگىنى پىغامبرىمىز «صلى الله

عليه و سلم» بىلدىرىپدېر و بىزلرە-دە تا اۇ گۆندىن بۇرى مۇتواتر شكىلدە يتىشىپدېر.
بو بارادا باشغا-دا كۆپ مىثال لار باردىر.

ب. پىغامبرىنگ حابارى

معجزه بىلەن تايىد ادېلەن پىغامبرىنگ حابارىنا حابارى رسول (پىغامبرىنگ
حابارى) دىيىلىۇر.

"نامانىنگ حق بۇلدغى؟" باراسىندا بىلگى آلمادا اينگ دۇغرى منبعلرە
ايە بۇلانلار؛ موسولمانلاردىر. نامەاۋچىن كى: موسولمان بىر آدم، هر
ائىساندا بارىۇلان باش دويغى (خواس) و عقلنىنگ ياننىدا متواتر حابار و
پىغامبرىمىزىنگ حابار بىرەسى بىلەن اينگ دۇغرى بىلگىنى الە گتيرىۇر.

[۴]

ايمانى مسئلەلرى، ايمانى خطرا دۇشۇرن زاتلارنى و اهل سوۋىت عقىدا
اساسلارنى اۋورنىمك دىنىمىزغا گۇرا فرض عىندىر. اۋورنىمەگى گىچىكىدىرىمك
حارامدىر.

[۵]

عقىدا عىلمىنىنگ ضرورلارنىدان بىرى-دە آنكلاشتىلماسى غىن و مۇشگىل
مسئەلەلرى عالم بىر كىشىنى آختارنىپ سۇراماننى گىچىكىدىرىمك دۇغرى
دالدىر.

[۶]

عقىدا عىلمىنىنگ اينچە مسئلەلرىنى آنكلاماقتا غىنانان آدم، بىر عالم
آختارنىپ اۇندان سۇراپ بىلىنچا "اللە تعالى نىنگ هالادىغىنا گۇرا بو مسئلە

نىنگ دۇغرئىسى ناھىلى بۇلسا اۇنگا ايمان اتديم" دىيىپ تصديق و اقرار اتملىدير.

[۷]

اعتقادى بىر مسئلەدە سۆكۆت اديپ؛ قېول اديپ-اتمىدىگىنى بللى اتمىدىك ادام، الله تعالى نىنگ ياننىدا مەذور بۇلاماز.

يانى: بۇ سىسسىزلىگى اۇنى كافرلىكدن غوتارئپ بىلمز. اعتقادى مسئلەلدە ائناندىغىنى آچىقلامان ائنتىظار ادن، كافر سانالار. چۈنكى ايمان اتمەسى ضرور بۇلان ھر بىر مسئلەدە تصديق اتماندىورماق كافرلىكدىر.

[۸]

مۇمىن، ايماننىدا شۆبھە اتمز و "ان شاء الله من موسولمان دئرن" دىمز. چۈنكى: "ان شاء الله" سۆزى گلجك وخت و كسىگىن بۇلمان اومىد ادىلن ايش لردە آيدىلئۇر. ايمان باراستىدا "ان شاء الله" دىمەسى شول حاضىر ايمان اتمان گلجكدە ايمان اتجى ماناسىنى آنگلاتىغى اۋچىن شو وخت ايماندان اوزاق دىمكىدير.

بو سبابدن مۇمىنىنگ ايماننىدان سۇرالىغىندا "من مۇمىن من." دىيىپ اۋزىنىنگ حقيقى مۇمىن بۇلدىغىنى آيتمالندىر.

ايمانى آنگلاتماقدا متواضع بۇلجاق بۇلۇپ "أستغفرالله! بىز كىم، مۇمىن بۇلماق كىم؟" و منگىزىش سۆزلىرى بىلن ايماننىنگ بارلىق و يوقلىغىنا دىگىشلى تواضع گۆركىزىمك دۇغرى دالىدير.

[۹]

ايمان، دىل بىلەن ئىقرار و يۈرك بىلەن تەسدىق تەمكىدەر.

ايمان ادەلمەسى ضرور بۇلان ھەمە اساسلارنى ھىچ بىر غۇرقى و زۇرلاما بۇلمان بۇيۇن بۆكۈپ قىلى بىلەن قىبول تەمەسىنە تەسدىق دىيىلىۇر.

ايمان ادەلمەسى ضرور بۇلان ھەمە اساسلارنى قىبول تەدلىگىنى دىلى بىلەن آپاچىق آيتماسىنا ئىقرار دىيىلىۇر.

بو سەبەدن ايمان شىلە تەئەدلىۇر: «اللہ تعالی و پىغامبەرىمىز محمد» صلى الله عليه وسلم «طاراپىندەن ايمان گەتەرىلمەسى فرض ادەلەن زاتلارنىڭ ھەر بىرىنى يۈرك بىلەن ئىنانماق و دىل بىلەن ئىقرار تەمكىدەر.

مۇمىن، ايكى اندامى (يۈرك و دىل) بىلەن ايمان گەتەرىلگىنى و بىلە ايمانغا گەتەرىلگىنى بىلمىلى دەر. دىلى يۇق گۈنگەلدەن ھەم بو ئىقرار تەمكى ايشى دۈشمەن. دىل بىلەن ئىقرار ادەپ بىلمەدىگى اۋچەن اۇلارنىڭ ئىقرارى ياغدايىنا گۇرا يازغى، ئىشارا و بولارە مەنگەش زاتلار بىلەن بۇلار.

تەسدىق و ئىقرارنىڭ قىبول بۇلماسى اۋچەن ايكىسى ھەم بىر واخىندا بۇلمالى دەر. ايماننىڭ اساسلارنى قىبول ادەپ ئىقرار ادەن ادام مۇمىندەر.

تەسدىق و ئىقرار تەمەن دوروپ، ايمان اساسلارنى و ئىسلامنىڭ بوپروق و غاداغانلارنى دىنگە اۋورنەمكى ايمان سانالماز. اگر بىلە بۇلسانى كۆپ كافىرلەر ئىسلامى اۋورندىگى زامان مۇمىن قىبول ادەلەرى.

يۈركە تەسدىق بۇلمان دىنگە دىل بىلەن ئىقرار تەمكى ھەم ايمان دالەدر. اگر

دېنگە ائقرار اتمك یتىرلىك بۇلساق مۇنافىقلار مۇمىن قېول ادیلرقتى.

ایمان ادیلمه سی ضرور بۇلان اساسلار گۇرا هیچ کیمینگ ایمانی کۆپه لیپ آزالماز. دینگه هر بیر مۇمینینگ ایمانئندا قیقینلق و ائنانچ درجه سینه غاراندا ایمان گۆیچلی و ضایئف بۇلۇپ بیلر.

[۱۰]

مۇمىنلرینگ هممه سی ایمان و توحید (الله تعالی-نئنگ ذاتئى و صئبات لارئى بیرلهمک) تایدان دنگدیرلر.

مۇمىنلر، عملده بیرى-بیریندن فضیلاتلى بۇلۇپ بیلرلر.

عبادت و عمللر دینئنگ بیر-بیر امرى و حۇكى دیر. بیر مۇمىن بو حۇكۆم و عمللرینگ دیندان بۇلدئغئنا ائنانئقدان سونگ اۇلار بیلن عمل اتمزلیگی، اۇل آدامى ایمانندان چئقارماز. بو سبأبدن عمل اتمک ایمانئنگ بار بۇلماسئنا سبأب بۇلان رۆكۆنلریندن بیر رۆكۆن دألدير.

یۇنه عمل کۆپه لر و آزالار.

مۇمىن، ایمانئنگ کۆپه لیپ آزالماي جاغئنا تصدیق اتملى دیر. ایمان گۆیچلنر یا ضایئفلار؛ اما کۆپله مى یا آزالماسى بۇلماز. چۆنكى کۆپلمک و آزالماق بیر زادئنگ سان شکیلنده کۆپه لیپ آزالماسى دئر.

مثال: بیر مۇمىن زکات برمانه گۆیچى یتپ زکات برسه باشغا بیرى هم گۆیچى یتمان یا گۆیچى یتسه-ده زکات برمه؛ بو عبادتى اتمدیگی اۆچین زکاتئنگ فرضلئغئنا ایمانى یۇق دییپ بیلمریس. گۆیچى باربۇلۇپ دورۇپ عمل

اتمييۇن آدم گۇنأكار بۇلار، گۆيىچى يتمان دوروپ زكأتئى برمييۇن آدم هيچ گۇنأكار بۇلماز. عمل ادبىپ-اتمزيك باشغا، اثناماق باشغادئر. بو بارادا كۇپلرجه مثال بريليپ بيلر.

مُتقىلار بيلن گۇنأكارلرينگ ايمانئ باراباردئر. فضيلات و اوستونليك انسانئنگ پرهيژكارليك و اتبۇن ايشلرينه گۇرا دير.

[۱۱]

يرينه گتيريلمهسى امر اديلن عبادت لارا عمل اتمك؛ ايمانئنگ دۇغرى و قَبول بۇلماسى اۆچين لازئمى شَرط دألدير.

شونئنگ اۆچين؛ هر هيلي حرام ايشى انجام برن آدم اگر اۇل ايشينگ حاراملغئنى انكار اتبۇن بۇلماسا گۇنأكار بۇلار اما بول گۇنأسى سبأبيندن ايماندان چئقماز.

اهل سۆنّت و الجماعت اعتقادئندا كتده گۇنأ اتمك، عملى بير موضوع بۇلدئغى اۆچين كيبره گۇنأ دن بير مۇميندن ايمان آدئ آلئئئپ اۇل آدم-ا "مؤمن دأل." ديبيلمز. مؤمين گۇنأ اتسه فاستقُدئر يۇنه شۇندا هم حقيقى مؤميندير؛ كَافير دألدير.

حرامى حلال ديمسه، دينئنگ امر و نهىلرينى ينگيل توتبۇن بۇلماسا يا بير امرى انكار و يا رئشخند اتبۇن بۇلماسا؛ بيله بير مؤمين حرام ايشلره مُرتكب بۇلماسى سبأبيندن ايماندان چئقماز.

اىسلامدان چئقان «خوارجلار»، گۇنأ دنلرى كَافير قَبول اتبۇرلار. شو زامانامُزداقئ، عملى گۇنألر سبأبيندن مؤمينلرى تكفير دن پُرقالار هم

خوارجلارنىڭ دۇۋامى و شول زاماندا اۇلارنىڭ تەقىبچىلارنى دئىر.

[۱۲]

ايمانلى آدم-ا گۇنا ضرر برمز"، "موسولمان جەننەمە گيرمز" يانى مانالارا گلن عقيدا و پيكرده بۇلماق دۇغرى دألدير، گۇمراھلىق دئر. آيتدنغمىزا گۇرا گۇنا ائىسانى ايماندان چىقارماز اما مۇمىنينىڭ ايماننا ضرر برر، جەننەمە جزا گۇرمەسینه سبأب بۇلار.

[۱۳]

ايمان بيلن وفات ادن موسولمان گۇناكار هم بۇلسا جەننەمە ابدى غالماز. بو ائنانجا ترس دۇشن بير زادى ادعا اتمك و يا گۇناكارلرلىڭ جەننەمە هميشەلىك غالجاغىنى آيتماق و يا ائنانماق گۇمراھلىق و كۇفۇر دير. مۇمىن لر اوچىن جەننەمە هميشەلىك دألدير. چۇنكى كتده گۇنا ايشلمك موسولمانى ايماندان چىقارۇپ كۇفۇره دۇشۇرمز.

[۱۴]

الله تعالى، شرک و كۇفرى باغىشلانماز، يۇنه شرک غۇشولمادىق هر هيلي گۇنانى كتده بۇلسون يا كيچى هالاسا باغىشلار.

[۱۵]

"انجام برديگيميز هر ياغىنى ايش حۇكمان قبول بۇلاندئر، گۇنالرميز هم حۇكمان باغىشلاناندئر." دىيىپ بيلمىۇرئس.

الله تعالى نىڭ هر هيلي كيچىچىك گۇنا سبأبى بيله عذاب برمسى

مۆمكىن بۇلدئغى يانى كتده گۆنألرى باغئشلاماسى-دا مۆمكىندىر؛ يۇنه اۇل گۆنأنى اتديگينده انسانئنگ كۆفره گيرمىزلىك شَرطى بيلن.

[۱۶]

بىر بन्दه، عمللرينگ ئوغابئنى بۇزىيۇن تقصيراتلاردان اوزاق بۇلۇپ عبادت لارئنگ شَرطلارئى يرينه گتيرىپ انجام برسه، شرک و عمللارنى ضايا اتىيۇن ايشلردن اوزاق بىر ياغدايدا وفات اتسه؛ اۇنونگ عمللارئى الله تعالى نئنگ ضايا اتمىجگينه و حاساپسىز اۆز حازئناسئندان، اديلىن ايشلرينگ بارابارئندا فُضْل و احسانى بيلن وَّعدّه برديگى ئوغابلارئى برجه گينه ائنائىيۇرئس.

[۱۷]

ائنانجئمئزا گۇرا كىيره گۆنأ مُرتكب بۇلماق ائسانئنگ اتديگى باشغا ياغئى عمللارئى باطلل اتمز. بو سبأبدن رىا اۆچين اتديگى عبادت لار باطلل بۇلماز؛ فُقط اۇ عبادت لارئنگ ئوغابى ضايا بۇلار.

[۱۸]

شرک و انكار يانى دىندان چئقاران سۆز و عمللاردان باشغا هر هېلى گۆنألرى ادن بىر مۇمىن اۇل گۆنألريندن تۇوبا اتمان موسولمان بۇلدئغى حالدا اۇلن بۇلسا، الله تعالى هالاسا اۇل بन्दه سينه جهئمده عذاب برر، هالاسا هيج عذاب برمان باغئشلاپ جئئتينه غۇيار.

[۱۹]

هيج بىر موسولمان-ا، و دؤولتينگ ائجازاسى بيلن موسولمان لارئنگ ايچينده ياشايۇن كافىرلره و پادشاهئنگ امرى بۇلمان آرامئزدا هايىسى بىر اوروش

[۲.]

[۲۱]

ايمان و ئىسلام، بو ايكىسىنىدىن بىرلىكىدە قەصد ادېلىن مانالارنىڭ اۋزى دېر.

بو ايكى سۆزىنىڭ سۆزلىك مانالارنى پارخلى دەر، يۇنە شرىعت اصطلاحىندا آرالارنىدا هېچ پارخ يۇقدىر. شو سىبابدىن ايمان بۇلماسا ئىسلام، ئىسلام بۇلماسا ايمان بۇلماز.

[۲۲]

ایمان، ائسلام و شرعی حۆكۆملرینگ هممه سیننه بیرلیکده دین دیییلیۇر.
شریعت، دینئنگ اۇزی دیر. شریعتی قَبول اتمدیک، رُشخند و یا تحقیر
ادن بو گۆنألری دینئنگ بارابارئندا ادنلیگی اۆچین ایماندان چئقار.
دین، بندهلرینگ دۇنیا و آخرت نیکبختلئغئنی تَضمین ادن خُداپی حۆكۆملر
دیر.

[۲۳]

الله تعالی هدايت اتدیگی غوللارئنا هدايتی اؤز احسان و فَضلى بیلن برر.
الله تعالی هیچ بیر غولئنا کۆمک اتمأنه مجبور دألدير. هالان بندهسینه
یاردام ادر هالامادئغئنا اتمز.
الله تعالی نئنگ یاردامی نصیب بۇلان ائنسان، بختلی و الله تعالی نئنگ
احسانئنی غازانان بیر بندهسی دیر.

[۲۴]

الله تعالی نئنگ بیر غولئنا گۆمراهلق برمسی اۇنونگ عدالاتئندان دئر.
الله تعالی نئنگ بندهسینه گۆمراهلق برمسی، اۇنگا کۆمک برمزلیگی
دیر.

بنده، الله تعالی نئنگ یاردامی بۇلماسا الله تعالی نئنگ خۇشود بۇلجاغی
ایشلری انجام برپ بیلمز. «الله تعالی هالادئغئنی گۆمراه ادر و یا گۆمراهلق
برر.» شکیندأکی کأبیر جۆملهلردن قَصْد ادیلن مانا شول یاغداى دئر؛ یانی: الله

تعالى نىڭ بىندە سىندىن ياردامنى كىسمسىنە، بىندەسى ھىم اۋز آزاد ائراداسى بىلەن گۆمراھلىغا گىتمىسىنە و اللە تعالى نىڭ ھىم اۋز عدالتىغا گۆرۈ اۋل گۆمراھلىقى ياراتماسىنا «اللە تعالى نىڭ گۆمراھلىق برمىسى» دىيىلىۇر. اللە تعالى نىڭ زۇردان بىندەسى ھالامادىقى ياغدايدا گۆمراھلىق برمىسى ماناسىندا دالىدەر.

[۲۵]

اللە تعالى نىڭ كايىر بىندەلرىنە ياردام اتمىلىقى ظلوم دالىدەر. اۋ بىندىنىڭ بول يارداما لىياقاتى بۇلمادىقى سىبايىندىن، اللە تعالى اۋنىڭ اۋز عدالتىغا گۆرۈ ياردام ادندالىدەر.

اللە تعالى عدالتى بىلەن غۇلامادىقى بىر بىندىنىڭ بىر گۆنۈ ايش اتدىگىندە، اۋنونىڭ گۆنۈسىنىڭ بارابارتىدا جزا برمىسى اۋنىڭ ظلوم اتمىك دالىدەر.

[۲۶]

شىطان ھىچ كىمىنىڭ ايماننى زۇردان آلپ بىلىمىز. بىندە ايمانى ترك ادر شىطان ھىم شۇل واخىت اۋندىن ايمانى آلان بۇلار.

[۲۷]

ايماننىڭ بارلىغىنىڭ مجازى دال حقىقتلىغىنا ائنانماق گركدىر. ايمان گىتىرىمىك و مۇمىن بۇلماق مجازى بىر موضوع دال حاقىقاتى بۇلان بىر موضوع دىر.

[۲۸]

اطاعتكارلىك اللە تعالى نىڭ تۇۋىنى بىلەن بۇلىۇندىر، گۆنۈ ايشلىرى

مئسانئم الله تعالى يارادار يۇنه اۇنونگ تۇوپئغى و كۆمگى بۇلماز و ائنسانئنگ آزاد ائراداسى بيلن انجام بريليۇندئر؛ بو موضوعئ هر موسولمان شو شكيلده بيلملى و ائنانمالى دئر.

[۲۹]

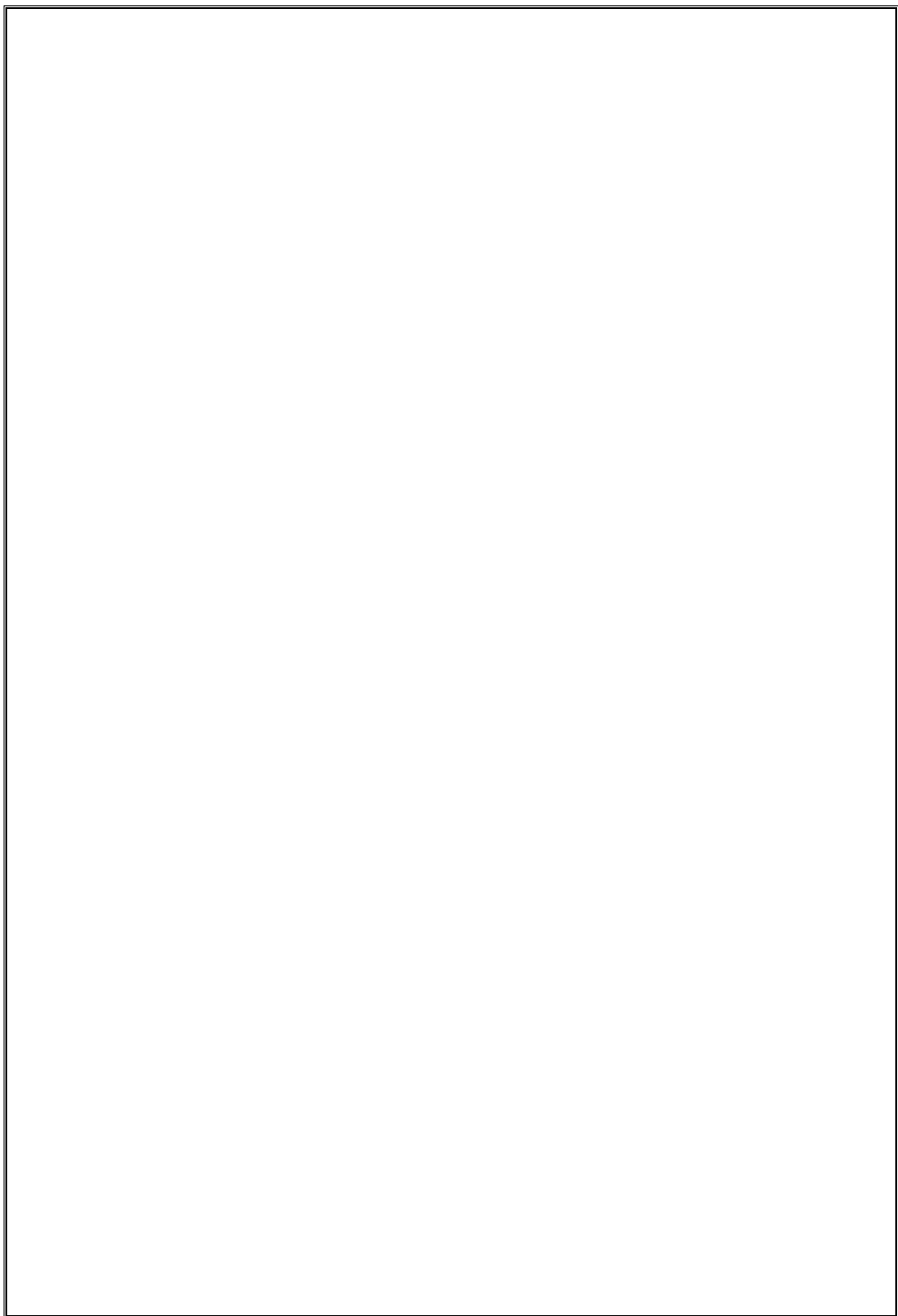
بندهلر اتىۇن ايشلرلرينده آزاد دئرلار. اتىۇن ايشلرى سبأبيندن ئۇغاب غازانارلار و يا عذاب-ا دوچار بۇلارلار.

[۳۰]

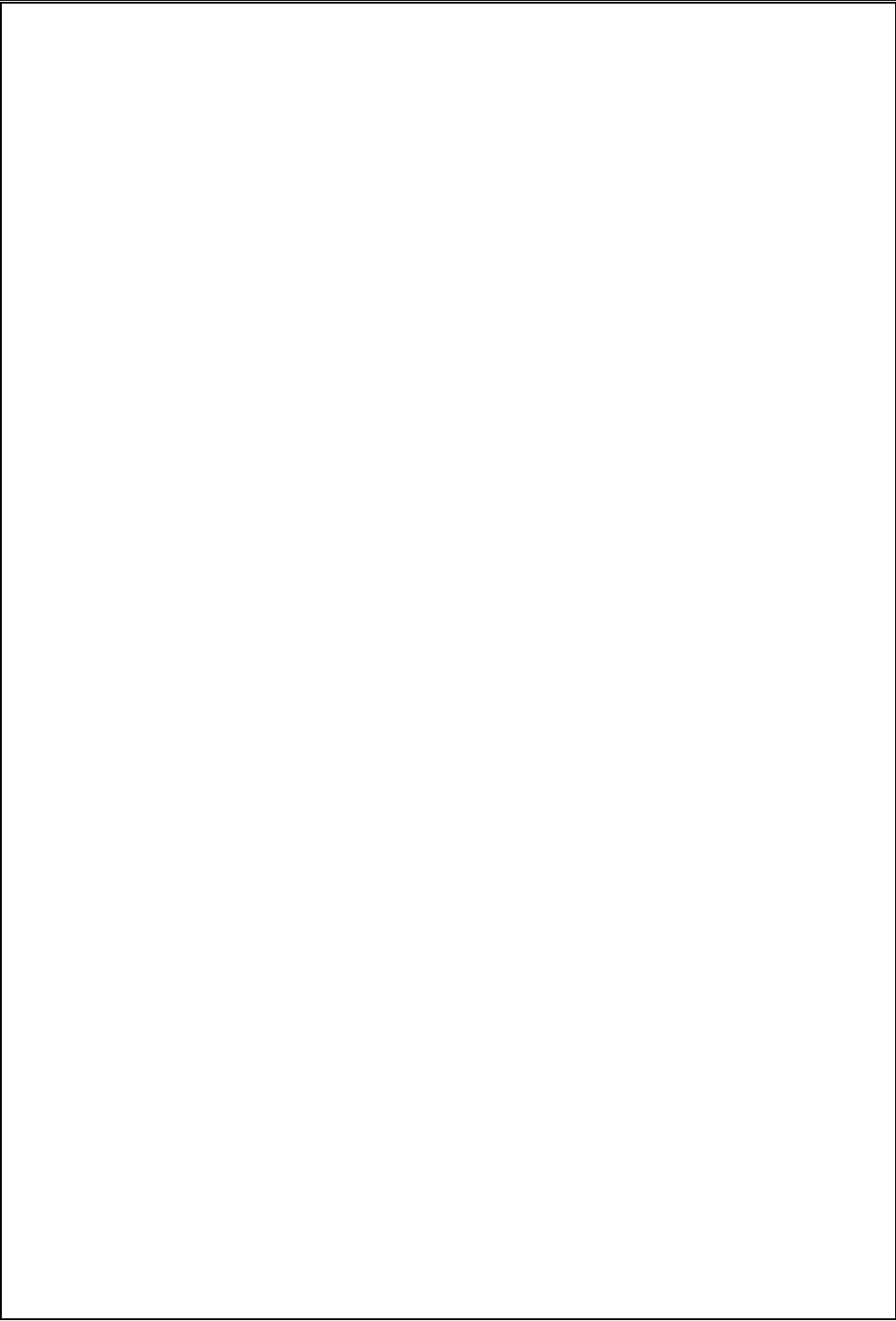
هيچ كيم گۆيجۆنينگ يتمديگى زاد بيلن مۇكلف اديلندألدير. الله تعالى نئنگ بيزلره امر اتديگى زادلار بيزلرينگ قۇدرتئمئزئنگ ايچينداكى زادلاردئر. شۇنونگ اۆچين بيزلرى مۇكلف اديدير.

[۳۱]

الله تعالى نئنگ يانئندا يكهجه و حق دين ائسلام دئر. ائسلامدان باشغا دين-ا آزاجئق هم بۇلسا ميلان اتمك، ائسلام دينئندان مۇكمل چئقماقدئر.

ایکینجی بۆلۆم
اثنانچ قاعدەلری

ايکينجى بۆلۆم

ائنانچ قاعدهلرى

الله تعالى-غا ايمان

[۳۲]

الله تعالى، ذات و صئپاتلارنى بىلن منگزىشىزدير.

ذاتئندا و صئپاتلارئندا هيچ بىر اورتاغى و منگزىشى يۇقدىر. ناھيلى كى بىر غورشالئپ بجرلن زادا، اۇنى غورشان اوستاسى بۇلۇپ بىلمىيۇن بۇلسا؛ يارادئلان هيچ بىر زادا هم ياراتغوجى بۇلۇپ بىلمز و هيچ بىر ياغدايدا مخلوق خالئقا منگزۇپ بىلمز.

[۳۳]

الله تعالى ذاتى و صئپاتلارنى بىلن يكه دىر و منگزىشىزدير.

فرض مُحال، اگر ايکى خُدا بۇلساى اۇ زامان بىرىسينىنگ ائرادا و قُدرتى بىله كى سينىنگ ائرادا و قُدرتى بىلن چاقئشارتى؛ و بو دۇنيا بو ترتيب و دۆزگىنى بىلن بۇلمازتى و همّه يرلر خاراب بۇلارتى. چۆنكى خُдалارئنگ هر يىرى اۇز ائرادا و قُدرتئنى اورتا غۇيماق مجبوريتىنده دىر، زيرا ائراداسى بۇلمادئق و يا ائراداسئندان غايدان، خُدا بۇلۇپ بىلمز. ائرادا اتديگىنى اورتا غۇيمان

باشغاسىنىڭ ئىرادا و قۇدرىتىنىڭ انجام بىرلىمىسىنى گۈزلەپ ئانتىظار اتسە اۇل زامان ھەم بو ئانتىظار اتمىك بىلەن خۇدا عاجىز بۇلار، عاجىز بىر زاد مىسانىم خۇدا بۇلۇپ بىلىمىز.

اگر ايكىسى بىر واختدا بىر زادنىڭ اۋستىنە ئىرادا اتسەلر؛ بىر زادنىڭ اۋستىندە، بىر واختدا ايكى ئىرادانىڭ اۋرتا گىمىسى مۇحال دىر. بىرى دىرىلىگىنى ھالادىغىندا بىرىسى اۋلىمىسىنى ھالار. اگر بىرى دىرىلىك ھالاسىن بىرى اۋلۇم؛ يانى نۇبات بىلەن ئىرادا اتسىنلر، دىيىسك؟! اۇندا ھەم خۇدالارنىڭ بىرى اۋ زادى ياراتمادىق و بىرى ھەم اۋلىدىرمىدىك بۇلار. و يا اگر آيدىلسا كى: «بو ايكى ترس ئىرادا بىر زاتدا تۇپلانسىن»؟! بول ھەم امكانسىز بىر زاتدىر؛ چۈنكى بىر زاد بىر واختدا ھەم بار بۇلماق ھەم يۇق بۇلماق يانى ضىدلىقلارنى اۋزىندە تۇپلاپ بىلىمىز. بول عقلى دىلىل بىزلرە اللە تعالى نىڭ يەكەلىگىنى و بىرلىغىنى گۈركىزىۋر.

[۳۴]

ھىچ بىر زاد اللە تعالى نى عاجىز ادىپ بىلىمىز و ھىچ بىر زاد اۋنى قايسى بىر ايشە مجبور ھەم ادىپ بىلىمىز.

[۳۵]

اللە تعالى نىڭ نە ذاتى و نە-دە صىپاتلارنى قايسى بىر زاتدان دۇغولاندال و اۋزىندە ھەم ھىچ بىر زادى دۇغاندىلدىر. (لەم يىلد و لەم يۇلد).

[۳۶]

اللە تعالى نىڭ صىپاتلارنى ذاتى بىلەن بار بۇلۇپ ازلى و ابدى دىر. بو سىبابىدىن كى اللە تعالى اۋچىن سۇنگرادن قايسى بىر صىپات

تاپىلاندىلار، صىپاتلارنىدا كۆپلەمە و يا آزالما يانئ مەخلوقاتنىڭ خاسىيەتلىرىدىن بۇلماز. صىپاتلارنىدا آزالما و يا كۆپلەمە بۇلسا، اۇندا اۇووالدان صىپاتلارنى ضايىف بۇلان اما گۆن-گۆندىن گۆيچىلەن بىر الله بار دىمكىدەر. صىپاتلارنى سۇنگ كۆپلەيۇ بۇلسا اۇل ياغدايدا اۇنونىڭ صىپاتلارنى كۆپلەن گۆيچىلى باشقا بىر خۇدانىڭ بارلىغىنى گرىكىدەيۇر، بول مىسان مۇحالىدەر.

[۳۷]

الله تعالى نىڭ مۇقەدەس ذاتىدا و صىپاتلارنىدا ھىچ بىر بۇلۇنمىك، پارچالانماق، آزالماق، كۆپلەمە، كامىللىشمەك، عاجىزلانماق و ياداماق بۇلماز.

بۇلۇن و پارچالانماق بىر زاد، پارچالانماق و باشقا بىرى تاراپىندىن بار دىلىنىدەر. بۇلۇنمەك و پارچالانماق اۇووالدان بار بۇلمان سۇنگ بار بۇلان زادلارنىڭ خاسىيەتلىرىدىن دەر. سۇنگ بار بۇلان زاد مىسانىم، باشغاسى طاراپىندىن بار دىلىن زاتىدەر شو سەبەبىدىن عەقلى و شەرى دىلىلەرمىزە گۇرا خۇدا بۇلۇپ بىلىمىز.

[۳۸]

الله تعالى نىڭ ياراتماسىنى ھالادىغى زاد عەقلىلارنىڭ بىلىمىچى اۇلچۇمدە كىتە و يا ھىچ بىر اسباب بىلەن گۇرۇلمىچىكەن كىچى ھەم بۇلسا ائرادا تەمسىندە، ياراتماسىنىدا، قۇدرىتىدا و.ب. صىپاتلارنىدا ھىچ بىر آزالماق يۇقۇدەر و ائرادا تەدبىگىنى ياراتماسىنىدا وخت-ا باغلى بۇلمان «خەلق» صىپاتىدا و قۇدرىتىدا بىلەدەر.

الله تعالى نىڭ يانئدا زامان دىيىپ بىر زاد يۇقۇلغى اۋچىن عەقلىنىڭ

آلمايچاغى كىتدە و يا كۆپ كىچى و ضايىف بىر زادى ياراتماسۇندا «اختلافِ زمان» بۇلماز. بىر زادى ياراتماق ھالادىغى زامان گىچ غالماق، بىلى بىر مۇدت مشغول بۇلماق، پىلانلاماق، تَنظىم اتمك و قۇدرتتىندان كۆپرەك مەصرف اتمك يانى زادلارلا مُحْتَاج بۇلمان يارادار.

«بۇل» دىيەر، قۇدرتى بىلن بار بۇلار؛ يۇقدان بار ادن اللہ ذوالجلال-ئىنگ ياراتدىقلارنى آراسىندا اۇنونىگ ياراتماسى تايىتىندان، «ياراتدىلماسى آنگسات و يا غىن دىيىپ» بىر زاد بۇلماز.

[۳۹]

اللہ تعالى نىنگ خىيات، عىلئىم، سىمى، بَصَر، ائرادا، قۇدرت، كلام و تىكوىن صىپاتلارنى يانى ذاتى صىپاتلارنى، و ياراتماسى، رىزق بىرمىسى، يۇقدان بار اتمىسى يانى فعلى صىپاتلارنىندان ھىچ بىر صىپاتنى يۇق بۇلاندالدىر و موندان سۇنىگ ھىم ھىچ بىر زامان يۇق بۇلماز. (ازلى و ابدى دىر)

[۴۰]

اللہ تعالى نىنگ آدلارنى و صىپاتلارنى بىيىكلىك و فُضىلات تايىدان بىرى-بىرىنە دىنگدىر، اۇلارنىنگ آراسىندا ھىچ ھىلى تاپاوت يۇقدىر.

باشغا بىر سۇزىلم بىلن آيتساق؛ اللہ تعالى نىنگ آتلارنى بىلن صىپاتلارنى آراسىندا ھىچ ھىلى تاپاوت بۇلمادىغى يانى بولارنىنگ ھەمەسى فُضىلات و بىيىكلىكدە-دە دىنگدىر. فَقَط اللہ تعالى نىنگ «اللہ» آدى، آتلارنىنىگ اىچىندە اينىگ بىيىگى (كىتدەسى) دىر.

[۴۱]

الله تعالى نىنگ ياراتماسى بىلن ياراتغونلىغى، رىزق برمىسى بىلن رازىقلىغى، حىيات برمىسى بىلن حىيات برگۈچىلىگى، اۋلدۈرمىسى بىلن اۋلدۈرگۈچىلىگى و.ب. ھىچ بىر صىپائى آرتىپ كۆپلىمىز.

[۴۲]

الله تعالى نىنگ ذاتى و يا فىلى صىپاتلارنىدا ھىچ ھىلى آزالماق و يا يۇغالماق مۆمكىن دال. كىچىلىك بىلدىرن ھەر ھىلى صىپاتدان (ياغدايدان) بىيىك و مۇنزە دىر.

الله تعالى نىنگ صىپاتلارنىدا آرتماق و آزالماق مۆمكىن بۇلماز. ئامەۋچىنىكى آرتماق، اۋنىگىندە بىر كىچىلگىنىگ بارلىغىنى بىلدىرىۋىر. الله ذوالجلال-نىنگ صىپاتلارنىدان بىرىندە كۆپلىك بۇلسا، بو ياغداى؛ اۋووالدان كىچىلگىنىگ و الله تعالى نىنگ صىپاتلارنىدا بو كىچىلگى گىدىرىجك قۇدراتدا و ھاس يۇقارنى صىپاتلار بىلن صىپاتلانان باشغا بىر زادنىگ تائىرىنىنىگ مەجبۇرا بارلىغىنى گرەك دىرىۋىر. عقلى و نقلى دىللەر گۇرا موننىگ يانى بىر زاد مۆمكىن دالدىر.

[۴۳]

الله تعالى اۋچىن نە بىر آد و نە ھىم بىر صىپات سۇنىگ اۋرتا گلىپ بار بۇلاندالدىر.

الله تعالى ازلى و ابدى عىللىم صىپائى بىلن عاللىم دىر و بو صىپاتنىدان ھىچ بىر زامان آيرىلاندالدىر.

گىزلى و يا آشكار، كتدە و يا كىچى، جُزء و يا كُل، آرزۇشلى و يا بى آرزۇش دىيىپ ھىچ بىر تاپاۋوت بۇلمان ھەر زادى ازلى و ابدى عئلم صئپائى بىلن بىليۇندئر و حكيم دىر. بو سبأبدن اۇنونگ اۋچىن «بىر زادى سۇنگ اۋورنىپىدەر دىمك» دۇغرى بۇلماز. - نعوذ باللّٰه - اگر بىر زادى سۇنگ اۋورن بۇلسائى او زامان اۋووالدان عئلمى ناقئص بۇلۇپ ياراتدئقلارئى گۇرئندن سۇنگ عئلمى كۈپەلن بىر خۇدا اۇرتا چئقار.

بو ياغدايدا مئسان شول غوتولغئسئز بۇلار؛ اۇنگ بو عئلمى اۋوردەنىنگ بارلئغى ضرور بۇليۇر كى اۋ بارلئق ھم بىلمك و عئلم صئپائتئندا اللّٰه تعالى دان يۇقاردا بۇلۇپ - حاشا - اللّٰه تعالى اۇنونگ انئزئندان گليۇر يانى بىر نئتىجە اۇرتا چئقيۇر، بو مئسان بىر گۇمراھلئق و امكانسئز دئر.

نامەاۋچىنكى عئلمى كۈپەلن ھەر زاد عاجئزدئر. عاجئزئنگ ياراتغوجى، وَحى ايندىرگۈچى، پىغامبر اوزاتغوجى، ھدايت اتگۈچى، دۇغرىلارنى بىلدىريۇن، عدالائى اۇرتا گتيرىۇن بىر خۇدا بۇلماسى مۇمكىن دالدىر.

[۴۴]

قرآنكرىم، پىغامبرىمىزە ايندىرىلن، مُصْحَف لاردا يازئلان، يۈركلردە حفظ ادىلن و دىللردە اۇقولان اللّٰه-ئنگ كلامى دئر.

[۴۵]

اللّٰه تعالى ئئنگ قرآنكرىمدە، اۋتن پىغامبرلردن، ياغشئ و مۇمىن بئدەلردن، كافرلردن و يا شيطانندان صادئر بۇلدئغئنى بىلدىرن ھمە سۇزلر، اللّٰه تعالى ئئنگ ازلى كلامى دئر.

ازلى و ابدى عىلىم ايهسى بۇلان الله تعالى، ياراداندان سۇنگ يارادىلان بو بىندەلرلىك سۆزلىرىنى ازلى عىلىمى بىلن بىلىدىكى اۆچىن اۇل بىندەلردن بىت ادن آياتلار؛ گىچكە هم اۇلارنىڭ گىلەجىك سۆزلىرىدىن حابار بىرىك ماناسىندا عىلىمىندا و كلامىندا ھىمىشە بارى؛ يانى: قرآنكرىمدە موسى شىلە دىدى، عىسى بىلە دىدى، فرعون و ش.م. شىلە دىدى دىيىپ گىن سۆزلر و آياتلارنىڭ ھەمەسى الله تعالى نىڭ ازلى عىلىمىندا بۇلۇپ اۇنونىڭ اۋزى كلامى دىر.

بۇلماسا، الله تعالى نىڭ غوللارنىڭ يارادىلماسىنىدان و اۇلاردان دىنگىدىكىدن سۇنگ اۇل سۆزلىرى گىچكە بىلەكى بىندەلرىنە مىثال بىرىك اۆچىن كلامىنا غۇشۇپدىر و يا اۇلارنىڭ يارادىلماسىنىدان سۇنگ كلامىنىڭ آراسىنا غۇشان بۇلسا، بو ياغدايدا: «الله تعالى بو واختا چىلى اۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن و اۇلاردان نىقل ادنلرىدىن عىلىمى ناقىص اكن، بىندەلرىنىڭ گىلەمسىدىن اۋۋۋال نامە زادلار گىلجىگىنى بىلىنىۋىق اكن» يانى عىلىمى و دىنىنىڭ قىبول اتمىچى بىر گۇمراھلىق و غالاپ بىر نىتىجە اۇرتا چىقار. نعوذ بالله، بىلە بىر نىتىجە بىلن عىلىمىنىڭ ازلى و ابدى بۇلماسى امكانسىز بۇلارنى.

[۴۱]

الله تعالى نىڭ صىپاتلارنى مخلوقاتنىڭ صىپاتلارنىڭ ترسىنە دىر.

الله تعالى بىلر يۇنە بىلمەسى بىزىنىڭ بىلىشىمىز يانى دال، الله تعالى قادىر دىر يۇنە بىزىنىڭ قدرت و گۆچىمىز يانى دال، گۇرر يۇنە بىزىنىڭ گۇرمامىز يانى دال، گىپلار يۇنە بىزىنىڭ گىپلمامىز يانى دال، اشىدىر يۇنە بىزىنىڭ اشىتمامىز يانى دال.

يېزىنگ ھەمە صىپاتلارنىمۇزدا باشلانغىچ، سۇنگ، زامان، مكان، اسبابلار، وسيلەلەر و بىر زادى باشغا زادىنىڭ وسيلەسى بىلەن اورتا گىتىرمە باردىر. اللہ تعالى بولارنىڭ ھەمەسىندىن مۇنە دىر.

يېزىنگ صىپاتلارنىمۇز ھەر قانچا استفادە اتسەك اۋسۇر و كامىللىشىۇر. استفادە اتمەدىگىمىز زامان مۇسان يۇغالمانا و ضايىفلامانا باشلايۇر. يۇنە اللہ تعالى نىڭ صىپاتلارنى بىلە دالدىر. مەخلۇقاتى ياراداندان سۇنگ اۋىتىگىدىك «خالقلىق» صىپاتىنا ايىبە بۇلوشى يانى ھىچ بىر زادى اگەر ياراتمادىق بۇلسا ھەم بول صىپاتىندا قايسى بىر آزالما اورتا گىلمىزنى. يانى: ياراتمادان اۋنگ ھەم و سۇنگ ھەم، باشغا بىر سۆزدە: ياراتسۇن يا ياراتماسۇن، اللہ تعالى خالق دىر.

نعوذ باللہ، اگەر صىپاتلارنى ضايىفلاسسا و ياگۇيچلىنسە ھەر ايىكى ياغدايدا-دا صىپاتلارنىدا ناقىصلىق بار دىمىكىدەر.

اللہ تعالى ياراتمادان اۋنگ ھەم ياراتغۇچى تى. قىيامات انتەك غۇپمادىغى حالدا «فاتحە» سوراسۇندا «مالك يوم الدين» (حاساب گۇنۇنىنگ ايىبەسى)، دىيىلمىسى مونىڭ آشكار بىر دىلىلى دىر. شىلە كى ھنۇز اورتا گىلمەدىك قىياماتنىڭ ايىبەسى بۇلدوغۇنغا گۇرا ياراتمادان اۋنگ ھەم ياراتغۇچى دىر. باشغا بىر عقىلى دىلىل؛ قايسى بىر اوستا كايىر زامانلاردا اوستاچىلىق اتمىدىگىندە ھەم اۋنگا اوستا دىدىگىمىز يانى. تىكىنچى تىكىن تىكىمىدىگىندە ھەم تىكىنچى دىر، خَطَّاط خط يازمادىغى زامان ھەم خَطَّاط دىر.

[۴۷]

يىكىرلەر و آنىلايشلار ھىچ بىر شىكىلدە اللہ تعالى نىڭ ذاتىنىڭ و

صئپات لارئئنگ حقیقتئنا یتیب بیلمز.

[۴۸]

الله تعالی همّه زادلاری هر زامان گورن، مُراقبت ادندیر و هیچ بیر زامان اوخلاماز.

[۴۹]

یارادئلان هیچ بیر مخلوغئنگ هیچ بیر یاغداي و اتیون ایشلری الله تعالی غا گیزی دالدیر. الله تعالی نئنگ یانئندا غیب دیییپ بیر زاد یوقدئر. همّه زاد اۇنگا آشکار دیر. غیب و آشکار یانی یاغداي لار دینگه مخلوقات لار اۆچین باردئر. الله تعالی غیبی بیلمز دیمک کؤفؤر دیر.

[۵۰]

الله تعالی نئنگ حؤکؤم اتدیگینی هیچ کیم غایتارئپ باشارماز.

حؤکمی غایتارئلجاق بولسا اۇل زامان الله-ئنگ حؤکؤمنی غایتاران هاس قُدراتلی و گویچلی بیر زادئنگ بارلئغی ماناسئنا گکر کی بول مئسان الله تعالی-غا عاجزلئق نسبت اتمکدیر. بیله بیر زاد قایسی ظراپدان باقسانگ باق، مُحالدئر و ائنسانی ایماندان چئقارار.

[۵۱]

الله تعالی نئنگ هیچ بیر مخلوقاتا و اۇلارئنگ انجام بریون ایشلرینه احتیاجی یوقدئر. زیراکی مُحْتَاج بولماق کمچیلیکدن و ناقصلئقدان گکر؛ ناقص بۇلان زاد مئسانئم خُدا بۇلۇپ بیلمز.

مانا شو سبأبدن، بیز بندهلرینینگ اتدیگی ایشلرینه الله تعالی نئنگ دال،

بىزلىرىنىڭ ايحتىياجىمىز بۇلدوغى اۆچىن بىندەچىلىك ادىپ عبادت ادريس. بىزلىر اۇنگا يالبارماغا، اۇندان دىلنمأنه و اۇنونگ برچكى هر حايرا مُحْتَاج بىز. شو سبأبدن غوللۇق ادەرىس و بوپروق لارنى يرينه گتيرىس.

[۵۲]

دۇنيا و آخرتدە بۇلجاق ھمە زادلار، فَقَطَ اللّٰه تەالى نىنگ ائرادا، عىلمى، قۇياسى، قەدرى و لوحِ مَحفوظدا يازىلماسى بىلن اورتا گىر.

شىلە-دە بۇلسا، بَحْث اتدىگىمىز بو يازماق، «شىلە-شىلە بۇلسون» يانى بىندأنى مجبور ادن امر و يا حُكُوم دأل؛ «شىلە بۇلجاق، شىلە اتجك» يانى بىندأنىنگ ائراداسىنى آزاد غۇيان ازل و ابد عىلمى بىلن غول لارنىنگ اتجك ايش لىرىنى بىلىدىكى زادلارنى يازان بىر واصىپدئر؛ غول لارنىنگ اتجك ايش لىرىنىڭ مَضمونى (ياغدايى) دئر.

[۵۳]

اللّٰه تەالى كىچى و يا كتدە ھمە بارلىق لارنىڭ و حادثا لارنىڭ گل و جزئىنى دۇرتمدن اۇنگ ھم ازلى و ابدى عىلمى بىلن بىلىۋىندئر.

اللّٰه تەالى، ياراتجاغى زادنىڭ يارادىلىقىدان سۇنگ ناھىلى بۇلجاغىنى و اۋلىدىن و يا يۇق بۇلاندان سۇنگ ھم نامە بۇلجاغىنى ازلى عىلمى بىلن بىلىۋىندئر.

مَخْلوقاتى ياراتماسى و اۋلارنى يۇقلوقدان بارلىق عالمىنە گتىرمەسى سبأبىدىن اللّٰه تەالى نىنگ عىلمى كۇپلىپ، عىلمىندا قايسى بىر دگىشكىلىك گىلمز. اللّٰه تەالى نىنگ عىلمى باشغا صىپات لارنى يانى كۇپلىمك و آزالماقدان

اوزاق و مُنّره دیر.

قایسی بیر مسئلهده ائختلاپئنگ بۇلماسی، الله تعالی نئنگ نزدینده دأل مخلوقاتئنگ نزدینده دیر. یانی: الله تعالی نئنگ عئلئمئندا هیچ بیر ائختلاپ بۇلماز؛ بو مسئلهده ائختلاپ بار دیمأمیز، دینگه ییزلره گۇرأ دیر.

[۵۴]

الله تعالی همّه بندهلرینی فطری ایمان بیلن یاراداندئر.

غوللار عَقئل لاری ساغ-سالم بۇلوپ، بُلوغ چاغئنا یتیشدیک لری زامان، الهی امر و نهی لره مُخاطب ادیلندیرلر. الله تعالی، ایمان و اطاعت اتمانی بویروپ؛ انکار و عصیان اتمانی غاداغان ادندیر.

موندان سۇنگ انکار ادن، اؤز آزاد ائراداسی بیلن انکار ادن بۇلار؛ الله تعالی هیچ بیر بندهسینه انکار اتمأنه و غاداغان ایشلری انجام برمأنه هیچ هیل یاغایدا کؤمک اتمز. انکار و عصیان ادن آدام-الله تعالی نئنگ کؤمگی و تۇوپئغی بۇلماز.

ایمان گتیرن هم اؤز آزاد ائرادا و سایلایغی بیلن، دیلی بیلن انقرار و قَلْبی بیلن هم تصدیق ادیپ ایمان ادن بۇلار. غول، الله تعالی نئنگ تۇوپئغی و کؤمگی بیلن ایمان گتیرر. الله تعالی، ائنانئپ ایمان اتجک غولونی تۇوپئقسز و کؤمکسز غۇیماز.

بو دۇنیا سنئاغ دۇنیاسی بۇلدئغی اۆچین؛ الله تعالی، غوللارئئنگ انجام برمه سینی هالادئقلاری ایشلری یارادار. یۇنه اگر بو ایش یاغشی بیر ایش بۇلسا الله تعالی کؤمک ادر، اگر یاراماز بیر ایش بۇلسا الله تعالی اؤل ایشی اۇنگا یارادار

يۈنە ياردام اتمز و تۈۈيۈغۈننى ايندىرمز.

[۵۵]

الله تعالى، آدام «عليه السلام»-ئىگ صۇلبىئىدان دۇرياتىنى چىقارۇپ عَقْل بىرپ اۇندىن سۇنگ اۇلارا خىطاب ادپىدىر؛ ايمانامر ادپ كافرلىكىدن نەى ادپىدىر.

آدام «عليه السلام»-ئىگ صۇلبىئىدان چىقارۇلۇپ اۇلاردان «من سىزلىرىگ خدانىگىز دالىمى؟» دىيىپ سۇرالىن دۇرياتىنىگ ھەمەسى، «بلى» دىيىپ جۇغاپ بىرىدىرلر. مانا شول تصدىق و ائقرار اۇلار ظراپدان ايمان گتىرمكىدىر و دۇنياغا ھەم شول فطرى ايمان بىلن گلىۈندىرلار. موندان سۇنگ كافر بۇلان ايمانى ترك ادپ كۆفرە اۋزى گىرن آدام بۇلىۇر. ايمان ادپ ائنانان آدام ھەم فطرى ايماننى غۇرۇپ ايماننىدا ثابت دوران بۇلىۇر.

[۵۶]

الله تعالى نى، كىتابىندا مۇقەدس ذاتىنى آچىقلادىغى يانى صىپاتلارنى بىلن تانىيۇرۇس.

الله تعالى نىگ ذاتى و صىپاتلارنى قراڭكىم و سۈنۈتە بىلىدىدىگى و بىزلىردن ظلىب اتىدىگى يانى بىلەرىس و ايمان ادەرىس، اما ذاتىنى ادراك ادپ بىلمىرىس.

تاۋىل و عَقْل بىلن الله تعالى-غا صىپات نىسبت ادپلىمىجى يانى دىنىمىزنىگ اساسلارنى (قرآن و سۈنۈتە) قايسى بىر دلىل بۇلماسا الله تعالى نىگ ھىچ بىر صىپاتىنى تاۋىل ادپ اۋز ياننىمىزدان آچىقلاپ بىلمىيۇرۇس.

[۵۷]

بندەچىلىك اديلمأنە لايىق بۇلان الله تعالى-غا اۇنونىڭ ھالادىغى يانى،
مۇكمل و ئۇقسانسىز، ھىچ كىم بندەچىلىك ادىپ بىلمز.

[۵۸]

الله تعالى بندەلرىنە احسانلى دىر و بندەلرىنىڭ حقئى غات-غات
كۆپلىپ اۆز فۇزل و احسانئندان برر. بول ئۇغابى برمى الله تعالى-غا جبرى
دألدىر. ئۇغاب برمى اۇنونىڭ احسانئدىر. و اۆز ائختىيارى بىلن برر.

[۵۹]

الله تعالى بندەسىنە، اتدىگى گۇنا سبأبىندن عدالاتئنا گۇرا جزا برر.
اۇنونىڭ حقئندا ادىلن كىچى و يا كتدە گۇنألرى ھالادىغى بندەسى اۆچىن
باغئشلار. يۇنە بو باغئشلاماق الله تعالى-غا واجب (لازم) دألدىر.

[۶۰]

الله تعالى نىڭ بندەلرىنە غۇلاى و يا اوزاق بۇلماسى شكىلىندە آيدىلان
سۆزلىر، الله تعالى نىڭ مسافە تايدان غۇلاى و يا اوزاق بۇلماسى دألدىر.
الله تعالى، مسافە (غۇلايلىق-اوزاقللىق) نىسبەت ادىلمىكەن مۇزە دىر. چۈنكى
مسافە مخلوقاتلار و جەھتلىر آراسئنداقى بىر ىر دىر.
بو سبأبدن غولونىڭ الله تعالى-غا غۇلاى بۇلماسى؛ اۇنونىڭ فضىلاتلى و
ياغئشلىغى، غولونىڭ الله تعالى-دان اوزاق بۇلماسى مۇسان؛ اۇنونىڭ بدبخت و
يارامازلىغى مانادا دىر.

اطاعت ادن بندە، اللّٰه تعالى-غا غۇلايدىر. نافرمانلىق ادن مۇسان، اللّٰه تعالى-دان اوزاقدىر.

[۶۱]

اطاعت ادن بىندۇنىنگ جىتتە اللّٰه تعالى-غا غۇلاى بۇلماسى و يا مَحْشَر ميداننىدا اللّٰه تعالى نىنگ اۋنگۈندە دورماسى يانى آيدىلان سۈزلر يۇقاردا-دا آيتىدغۇمۇزىانى حقيقى مانالارى لَفْظلارنىدان بىلىنمىچك مُتَشَابِهاتدان دىر و حقدىر. بو موضوعلاردا شرعى بىر دىلىمىز بۇلماسا تاۋىل اتمىيۇرس.

[۶۲]

اللّٰه تعالى نىنگ ھالادىغى و راضى بۇلدوغى بعضى بىندەلرىنە غَيبِدا بىلگى برمىسى حق و مۇمكىن دىر. غَيبِدا بىلگى برمىسىنى انكار اتمك باطل بىراقلارنىڭ ايشى دىر.

اللّٰه تعالى بعضى بىندەلرىنە كاۋاختلار دۈيشىندە ھم غَيبِدا ھابار برر. اما بىغامبرىمىزنىڭ دۈيشىندىن باشقا ھىچ كىمنىڭ دۈيشى موسولمانلار اۋچىن دىل و حۇكۇم بۇلۇپ بىلمز.

يوسف سوره سىندا گىن؛ مصرنىڭ پادىشاسىنا مملكتىندە غىتلىغىنىڭ بۇلجاغىنى، زىندانداق ايكى ادام-ا ھم نامە بۇلجاقلارى ھابار برىلمىسى يانى، قراڭكرىمدە آيدىلان قانچاھا قىصە دۈيشىنىڭ حقلغىنىنىڭ دىللىرىندىر.

يۇنە: مونونگ يانى دۈيش و الھام يۇلو بىلن گىن بعضى بىلگى و ھابارلار دىندە ھىچ بىر مىسئلىنى ثابت ادىپ بىلمز.

[۶۳]

بیز موسولمانلار، الله تعالى، اۆز مخلوقاتئنا غَضب اديپ بيلجگينه و يا اۇلاردان راضى بۇلجاغئنا ائنانمالئندئرس.

الله تعالى نئنگ غَضب و راضيلئغى بيزينگ غضب و راضيلئغمئرا منگزمز. الله تعالى بئدهلرينينگ اتئۇن ياراماز ايشلرينه راضى بۇلماز.

[۶۴]

موسولمان، الله تعالى نئنگ هر زادئ بيليۇن عالم و هر زادا گۆيچى يتيۇن قادئرلئغئنا؛ (عئلئم و قُدرت صئپاتلارئنا)، ائنانمالئدئر.

[۶۵]

مخلوقاتلار حكمتينى آنگلاسن و يا آنگلاماسئن، مۇمين ائئسان، حايئر بۇلسون و يا شر الله تعالى نئنگ هر هالادئغئنى اتديگينى و موندان سۇنگ هم اتجهگينى بيليپ ايمان اتمليدير.

[۶۶]

الله تعالى-غا زامان، مكان، گيتمك، گللك، گۆرۆن و يا گۆرۆنمديك بير زادئنگ مركزى بۇلماق، پئلانلاماق، ديزاين اتمك و ب.م.م. مخلوقاتلار اۆچين استفاده بۇلان خصوصييتلرى نسبت اديپ بۇلماز.

[۶۷]

الله تعالى نئنگ ثبوتى صئپاتلارى:

حيات: ازلى و ابدى حيات اييهسى بۇلماسئ.

عئلىئم: ازلى و ابدى عئلىئم اييهسى بۇلماسى.

ائرادا: ائرادا اتمسى، هالاماسى.

سمع: هيچ بير مخلوقاتنىڭ اشىتمسىنە منگزمەن، ھەر زادى اشىتيۇن بۇلماسى.

بَصَر: ھەر زادى هيچ بير مخلوقاتنىڭ گۇرمىسىنە منگزمەن گۇريۇن بۇلماسى.

قُدْرَت: ازلى و ابدى قُدْرَتى بىلن ائرادا اتدىگى ھەر زادى انجام برمأنە و بار اتمأنە گويىچى بۇلماسى.

كلام: الله ذوالجلال-ئىك ازلى و ابدى كلام-ا اييه بۇلماسىدۇر. اۇنونىڭ كلامى يىزىنىڭ كلاممۇزا هيچ بير شكىلدە منگزمەز.

تكوين: الله ذوالجلال-ئىك «ياراتماق» صئپاتى دۇر.

[۶۸]

الله تعالى نىڭ ذاتى صئپاتلار:

وُجود: ذاتى و صئپاتلار بىلن بار بۇلماسى.

قَدَم: ذاتىنىڭ و صئپاتلارنىڭ بارلىغىدا باشلانغىچى بۇلمازلىقى.

بقا: ذاتىنىڭ و صئپاتلارنىڭ ابدى (سۇنگىسىز) بۇلماسى.

وحدانىيەت: ذاتى و صئپاتلار بىلن يەكە، و منگىشى بۇلمادۇق (تايىسىز) بۇلماسى.

قيام بنفسيه: بارلىغىنىڭ، اۋز ذاتى بىلن -ھىچ بىر زادا مُحْتَاج بۇلمان- قايىم بۇلماسى.

مخالفة للحوادث: ذاتىنىڭ و صىپات لارنىڭ مخلوقاتنىڭ ھىچ بىرىنە منگىزىلگى. (ليس كمثله شيء)

ملائكەلرە ايمان

[۶۹]

فرشتهلر باردىر و اۇلارنىڭ بارلىغىنا ائنانماق ضروردىر.

[۷۰]

فرشتهلر الله تعالى نىڭ غوللارى دىر. الله تعالى نىڭ امرلىرىنى بىرىنە گىتىرىلر، عصيان اتمىلر و سرکشلىك اتمە خاصىيىتى اۇلاردا يۇقىدىر. الله ذوالجلال-نىڭ ائراداسىنا تسلىمىدىرلر، اۋز ائرادالارى بىلن ھىچ بىر ايش اديپ بىلمىلر.

[۷۱]

فرشتهلر ارککلىك و اورقاچىلىق بىلن صىپاتلانماز.

[۷۲]

ملائكەلر نوردان يارادىلان نازىك مخلوقلاردىر.

عادى شكىلدە گۇرۇپ بىلمىجىگىمىز و حس اديپ بىلمىجىگىمىز گىزلىلىك خاصىيىتى اۇلاردا بىرىلدىر.

[۷۳]

فرشتەلەر، ائىنسانلار و يا جئنلار يانى ايمزلىر، ايچمزلر، اوخلامازلار و يادامازلار. نفسانى حسلردن و آرزولاردان اوزاقدئرلار.

[۷۴]

فرشتەلرينگ بعضىلارئى ذكر اتسك:

حضرت جبرئيل «عليه السلام»: وظيفهسى پيغامبرلره وحى گتيرمك و ينه هم همه فرشتهلرينگ كندهسى دير.

حضرت ميكائيل «عليه السلام»: كائيناتداقى حادثالار بيلن مسئول دئر، يانى: بو دۇنيانئنگ دۇزگۇنى و نَظْمى مثلاً: گيجه-گۇنديزينگ اووريليپ گليپ-گيتمسيىنى ائدارا اتمك، بولوتلارئى اۇيان-بويان سۆرمك، جالا ياغدئرماق و... خلاصا مخلوقاتلارئىڭ رِزْقئىنى تامين اتمك بيلن مسئول دئر.

حضرت اسرافيل «عليه السلام»: وظيفهسى قئيامات گۇن بۇلندا صورا اوڧلمكدير.

حضرت عزرائيل «عليه السلام»: مخلوقاتئىڭ جانلارئى آلماق و آلدئرماق بيلن مسئول دئر.

منكر و نكير: قابئردا سۇراغ-سۇوال اتجك فرشتەلر دير.

مُحَافِظَه ملائكهلر: بيلمديگيميز و گۆرمديگيميز قانچاها خطر و بلالاردان الله تعالى نئىڭ بويرئى بيلن بيزلرى غۇرئىيۇن فرشتەلر دير.

كراما كاتيبين: عمللارئىمئزى يازان فرشتەلر دير.

مالك: دۇوزاخنىڭ مەسئۇلى دۇر.

رضوان: جەننەت مەسئۇلى دۇر.

بولاردان باشقا ھەر ئىنسانغا ياغشى ئىشلارنى تەشۋىق ۋە تەلۋىق ئاتىۋىن بىر
فرشتە بىرىلىدۇر.

بۇ دۇر ئادىگىمىز فرشتەلەر بىلىنمىسى گەرگ فرشتەلەردۇر. بولاردان باشقا ھەر
بىرلىرىنىڭ سانائەت بىلىمىگىمىز كۆپلىرىچە مەلۇمەت بىرىدۇر.

كىتابلاردا ئىمان

[۷۵]

قرآنكريم، پىغامبىرىمىز مۇھەممەد «سەلى اللہ ئالەيھ ۋە سەلم» ئىندىرىلەن ۋە
مۇسەھەپلەردە يازىلغان، قەلبلەردە ساقلاپ قالدۇرغان ئىماننىڭ كەلىمىسى دۇر.

ھەر مۇسۇلمان، مۇسەھەپلەردە يازىلغان ئىماننىڭ قرآنكريملىگىنى، اللہ تەلى ئىماننىڭ
ھەقىقەتەنلا كەلىمە ئىكەنلىگىنى ۋە قرآنكريمىنىڭ مەجاز ۋە مەلۇمەت داللىگىنى بىلىملى ۋە ئىمانلىق
دۇر.

[۷۶]

قرآنكريمىنىڭ آياتلارنىڭ ھەر بىرى اللہ تەلى ئىماننىڭ كەلىمىسى بۇلىدۇ
تەلىدەن قەلبلەردە ۋە دەرىجە دەرىجە دۇر.

فەقەت، قرآنكريمىنىڭ بەزى آياتلارنى ھەم ئۇ آياتنىڭ ئوقۇلماسى ۋە بىر
ھەم ئۇ آياتنىڭ مەزمۇنى تەلىدەن باشقا آياتلاردا قەلبلەردە بۇلىدۇ بىر.

مىثال: آيت الكرسى يانى؛ چۈنكى بو آياتدا الله نىنگ عَظَمَتى، جلالى و صىپات لارى آنگلادىلىۇر. بو سبأبدن بو آيتدا ايكي فضيلات باردىر؛ بىرى الله تعالى نىنگ كلامى بۇلماسى و بىرى هم الله تعالى نىنگ ذاتىندان و صىپات لارنىندان بحث اديلمىدىر.

[۷۷]

كافىرلىرىنگ و اۇلارنىنگ خاصىيت لىرىنى آنگلادان آيات لار بىلن انبىالار و اوليالاردان بَحْث ادن آيات لار، مفهوم و مضمونىنا گۇرأ هيچ بىر زامان فضيلات تايىدان بارابار دالدىر.

كافىر و فاسىق لاردان سۇز ادن آيات لاردا، الله تعالى نىنگ كلامى بۇلماسى تايىدان فضيلاتى باردىر. يۇنه آنگلادىلان خاصىيت لىرىنگ و مُحْتَوَانْنىڭ اۇزىنه گۇرأ هيچ بىر فضيلاتى يۇقدور. فرعون، نىنگ خاصىيت لىرىنى آنگلادان آيات لار يانى.

پىغامبرلرە ايمان

[۷۸]

الله تعالى نىنگ پىغامبرلر اوزاتماسىندا حكمت لر باردىر. الله ذوالجلال انىسان لارا اۋز جنس لارنىندان، اۋنونىڭ نعمت لىرىنى بوشلىق برن، عذابىندان غۇرقۇزان، ايكي دۇنيادا احتىياج لارى بۇلان هر زادى آچىقلاپ برن پىغامبرلر اوزادىدىر و اۇلارنىڭ ھمەسىنى عادى ياغدايدا بىر انىساننىڭ ادىپ باشارمايىچاغى «خارق العاده» معجزه لر بىلن كۆمك ادىپ حقيقى

پيغامبرليگىنى تاييد ادندير.

[۷۹]

الله تعالى نئنگ ايلكىنجى نبى و رسولى، ائنسانلارئنگ آتاسى و ير يۆزۈنده ييرىنجى ائنسان آدام «عليه السلام» دئر.

اينگ آخىرقى و اينگ فضيلاتلى پيغامبر ييزىنگ پيغامبريمىز حضرت محمد مصطفى «صلى الله عليه و سلم» دير.

ائنسان غولئلق اۋچىن يارادلئدئغى سبأيندن، الله تعالى حضرت آدام «عليه السلام»-ا وحى ايندىرىپ اۇنى تبليغ اتمك بىلن مأمور اديپدير؛ شۇنئنگ اۋچىن حضرت آدام هم عيالئنا و اۋولادلارئنا ايمان و ائسلامى اۋوردىپدير.

آدام «عليه السلام»-ئنگ اۋولادلارئنا تبليغ اديلمدىك بۇلسا، اۇ زامان ھابىل و قابىل قنصاسئندا آيدئلان (الله-ئنگ بوپروغئنى ادن و اتمىن لر) نأماً گۇرا بلى اديلىپ بىلرتى؟! اگر اۇلارئنگ حياتئندا بير پيغامبر بۇلماساتى ھابىل و قابىل،ئنگ غوربانئلق سۇيمالارى و اۇندان سۇنگ بيرىنىنگكى قبول بۇلۇپ بيله كيسىنىنگكى قبول بۇلمازلئغئنى ائنسان اۇغلى نأديپ بىلرتى؟! بول و باشغا يۆزلرچه سۇراغلارنى عَقئل-ا گتيرديگيمىزدە اۇل زاماندا بير پيغامبرىنگ بارلئغى بلى بۇليۇر؛ اۇل هم پيغامبرلرىنگ ايلكىنجىسى و ييرىنجى ائنسان ابوالبشر حضرت آدام «عليه السلام» دئر.

اگر بير پيغامبر و وحى بۇلماساتى، ايمان اساسلارنى بىلن مُكَلّف اديلن آدام «عليه السلام»-ئنگ اۇغلانلارئنگ اۋز عَقئللارنى بىلن ايمانئنگ ھمە اساسلارنى اۋورنمەلرى، الله-ئنگ ذاتى و ثبوتى صئپاتلارنى بىلمەلرى و ايمان

گتيرمه لرى، يارادئلئشئمئزئنگ سبأى بۇلان عبادت لارى و اۇنونگ مفهوم لارئى
تثبیت اتمه لرى و اۇندان سۇنگ هم اۆز آرالارئدا ايمانى و عملی مسئله لرده الله
تعالى نئنگ مُراد اتدیگینه گؤراً اصابت ادیپ حقداء اتقاق اتمه لرى مۇمكىن
بۇلمازئى.

قرآنكريم و سؤنت سنّيه نینگ حابار برمى و عقلئنگ هم قَبول
اتمى بيلن شهبه سيز بيلیۇرئس و ائنانیۇرئس كى آدام «عليه السلام»
ائنسان لارئنگ و پیغامبرلرینگ ایلکینجیسی دیر.

[۸۰]

پیغامبرلرینگ سانئ ناچه ها صحیح حدیث لرده بیان ادیلیپ دیر. یۇنه
حقیقت شودئر كى پیغامبرلره ایمان گتیردیگیمیزده مونچه و یا اۇنچه
پیغامبره ایمان گتیردیم دیمان، «هَمّه سینّه ایمان گتیردیم» دیمک گرکیدیر.

چۆنكى سان بلى ادیلیب ایمان ادیلسه، احتمال بار كى بعضی پیغامبرلر
بو سائننگ داشئندا غالسا؛ یا-دا پیغامبر بولمادئق لار، پیغامبر قَبول ادیلسه؛
بو ائنسان ایكى یاغدایدا-دا دۇغرى ایمان گتیرن بیرى بۇلماز.

[۸۱]

پیغامبرلرینگ باش دأنه خصوصیت لرى (صئپات لارى) باردئر. بولارا
ائنائماق ضرور دئر.

باش خصوصیت: صدق، امانت، فطانت، عصمت و تبلیغ.

صدق: سوزلرینده و حرکت لرینده همیشه دۇغرى و حق یۇلدا بولمالئ
دئر.

امانت: دین و وحی، ینگ بارابارئندا امانتدار بۇلۇپ اۆزینە ایندیریلن امر و نہی لرینگ ہیچ بیریسینی گیزلمەلی دألیر.

فطانت: عادّی و نورمال ائنسانلار بیلن ہیچ بیر شکیلده دنگ بۇلمان، اۇلاردان عقتللی و ھۆشیار بۇلمالی دئر.

عصمت: پیغامبرلیکدن اۇنگ و سۇنگ ہیچ بیر حرام و گۇنا ایشلری اتمدیک بۇلمالی دئر. یانی: کتده و کیچی گۇنالردن پاک بۇلمالاری دئر.

تبلیغ: الله تعالی نئنگ پیغامبرینه ایندیردیگی زادلارئنگ ھمەسینی مۇکمل شکیلده ائنسانلارا یتیشدیرمسی دیر.

[۸۲]

پیغامبرلر، یارادئلاندا معصوم یاغایدا یارادئلاندرلار.

پیغامبرلر، پیغامبرلیکدن اۇنگ و سۇنگ کیچی و کتده گۇنالردن، کۆفۆردن و یاراماز ایشلردن پاکدیر. اۇلاردان کاواخت «زّله» دییلن بعضی ایشلر صادئر بۇلاندئر.

بو سبأبدن قرآنکریمده پیغامبرلر حقئندا ذکر ادیلن «ذنب» و یا «ظلم» و ب. م. کلمەلری گۇنا و یا ظلم اتمک دییب ترجمه اتمک کتده خطا دئر.

بو موضوعنی یاغئنی بیلجک بۇلساق؛ شرک، کفر، فسق، نفاق، زّله و مونئنگ یانی کلمەلرینگ سۆزلۆکده پارخلی-پارخلی مانالارئئنگ بارلئغئنی بیلیمک گرک. شونی بیلەلینگ کی «ذنب» و «ظلم» کلمەسی نسبت ادیلن آدمالارا گۇرا پارخلی مانالار برر؛ یانی: ظلم کلمەسی مشرک و کافیرلر نسبت

ادىلسە، انكار و شرک ماناسىنى، موسولمان-ا نسبت ادىلسە گۇنا و معصيت، پىغامبرلەر نسبت ادىلسە «زلة» ماناسىنا گىر. «ذنب» كىلمەسى ھىم شونىڭ يانى دىر. مىثال بىردىگىمىز بو اىكى كىلمە يانى نسبت ادىلن آدام-ا گۇرا ماناسى اۆيتىگەين باشغا ھىم اۇنلارچا سۇز باردىر.

پىغامبرىمىز رسول اكرم «صلى الله عليه و سلم» باشغا پىغامبرلر يانى پىغامبرىلىكدن اۇنگ ھىم ھىچ بىر شكىلدە بُتلارا عبادت ادن دالىدىر، شرکە و كىتدە و يا كىچى گۇنألرە ھىم مرتكب بۇلاندالىدىر.

[۸۳]

پىغامبرىمىز محمد «صلى الله عليه و سلم»، الله تعالى نىڭ دۇستى، بىندەسى و سۇنگ پىغامبرى دىر.

[۸۴]

پىغامبرىمىزنىڭ پىغامبرىلىگى قىيامات-ا چىلى دۇوام اتجكدىر. قىيامات-ا چىلى گىلكك ھىمە ائىسان و جىنلار اۇنگا ائانماق و شىرىعتىنە تابع بۇلماق بىلن مكلف دىرلر.

حضرت موسى «عليه السلام» اكر ياشايۇن بۇلسائى پىغامبرىمىزە تابع بۇلماق و اۇنونىڭ شىرىعتىنە عمل اتمكدن باشغا ھىچ بىر چارەسى بۇلمازئى.

حضرت عيسى «عليه السلام» قىياماتدان اۇنگ امت محمد-دن بىر نفر بۇلۇپ آسمانندان ايندىرىلىجكدىر، قرآن و سۇننەتە تابع بۇلۇپ پىغامبرىمىز محمد مصطفى «صلى الله عليه و سلم»-ىنىڭ شىرىعتى بىلن حۇكۇم ادن ائىسلام دولتى نىڭ رھبرى بۇلجاقدىر. پىغامبر بۇلۇپ گىلككدالىدىر. نامە

اۋچىن كى سۇنگ پىغامبىر، پىغامبىرىمىز محمد مصطفى «صلى الله عليه و سلم» دىر.

[۸۵]

پىغامبىرىمىز رسول اكرم «صلى الله عليه و سلم»-ىنگ فضىلات و درجەلىرى ھەمە پىغامبەرلردىن يۇقارى دىر.

پىغامبىرىمىز «صلى الله عليه و سلم»، آدام «عليه السلام»-دان بارى كلىپ-گچىن نبى و رسوللارنىڭ اينىڭ فضىلاتلىقى دىر. اۋنونىڭ بو فضىلاتنى قىبول اتمىدىك ائىسان ايماندىن چىقار.

[۸۶]

پىغامبەرلر اۋچىن معجزە حقدىر و باردىر. پىغامبەرلردىن، پىغامبەرلىگىنى ئابىت اتمىك اۋچىن گۇرۇن خارق العادة حادىثا و ايشلرە معجزە دىيىلىۇر.

پىغامبىرىمىزنىڭ اشارەسى بىلن آينىڭ ايكى آيرىلماسى، مەكە شەرىندىن قۇدىس شەرىنە كاروان بىلن ناچە ھا آيدا گىدىلن بىر يۇلى پىغامبىرىمىز «صلى الله عليه و سلم» گىجائىنىڭ بىر آزاجىق واخىتىندا گىتمەسى، اۋندىن سۇنگ معراج-ا چىقارلىماسى، پىغامبىرىمىزنىڭ مۇبارك بارماقلارىنىڭ آراسىندىن سوو چىقىپ ۱۴۰۰-دىن ھەم كۇپراك صىحابالارنىڭ اۋ سوودان اچىپ، تارت اتمەسى، و باشقا ھەم ناچە ھا معجزەلار باردىر.

حضرت ابراهيم «عليه السلام»، ئ اۋدونىڭ ياقمازلىقى، موسى «عليه السلام»-ا برىلن دۇقوز معجزە و عيسى «عليه السلام»-نىڭ اۋلىلىرى دىرلىتمىسى يانى باشقا ھەم كۇپلرچە مىثال ذكىر ادىپ بۇلار.

باشغا پیغامبرلرینگ معجزه‌لری یائی پیغامبریمیز محمد «صلی الله علیه و سلم»-ینگ هم پیغامبرلیگینی اثبات ادن کۆپ ساندا معجزه‌سی باردئر. اؤنونگ معجزه‌لرینی انکار ادن آدام مؤمین بۇلوپ بیلمز؛ کافیر و زندیق دئر. همّه پیغامبرلرینگ و پیغامبریمیز محمد مصطفی «صلی الله علیه و سلم»-ینگ معجزه‌لرینی قَبول اتمک، پیغامبرلره ایمان گتیرمأنینگ دۇغری و مقبول بۇلماسی اۆچین ضروری شرطلارئندان دئر.

[۸۷]

پیغامبریمیزینگ مکه-دن قُدس دأکی مسجدالاقصى-غا اکیدیلیمسینی قَبول اتمدیک آدام کافیر بۇلار. پیغامبریمیزینگ معراج-ا چئقارئلماسی حقدئر؛ قَبول اتمدیک آدام اهل سۆنّت و الجماعت مذهبیندن چئقان گۆمراه دئر.

معراج حادثئاسی پیغامبریمیز اویا حالئندا مؤبارک بدن‌لری بیلن آسمان-ا چئقارئلپ و سۇنگرا هم الله تعالی نئنگ هالادئغی یرلره و مقاملارا اکیدیلن دیر. معراج حادثئاسی بو شکیلده حقدئر.

[۸۸]

پیغامبرلرینگ، عالئم‌لارئنگ، شهیدلرینگ و الله تعالی نئنگ صالح بنده‌لرینینگ شفاعت اتمسی حقدئر.

[۸۹]

پیغامبریمیزینگ گۇنأکار و عذاب-ا دوچار بۇلان، کتده گۇنألره مرتکب بۇلان مؤمین‌لره شفاعتی حق و ثابتدیر.

[۹۰]

پیغامبریمیز محمد مصطفی «صلی الله علیه و سلم»-ینگ حۇرماتلى آتا و انهلری کأفیر و مشرک یاغدایدا دأل؛ بلکه مؤمین-مۇحّد بۇلوپ وفات ادندیرلر.

[۹۱]

پیغامبریمیزینگ اۇغوللاری: قاسم جان، طاهر جان و ابراهیم جان «رضی الله عنهم» دئرلار.

[۹۲]

پیغامبریمیزینگ غزّللاری: حۇرماتلى انهلریمیز، حضرت فاطمه، حضرت رقیّه، حضرت زینب و حضرت امّ کلثوم «رضی الله عنهن» دئرلار.

[۹۳]

پیغامبریمیز «صلی الله علیه و سلم» پیغامبرلیک وظیفه سینده هیچ بیر کمچیلیک و نُقصانلق ادن دألدیر. یانی: الله تعالی نئنگ آیتدئغی و هالادئغی شکیلده ائسلام دینئی بیزلره یتیشدیرندیر.

آخرت گۆنینه ایمان

[۹۴]

آجال بیر دیر.

[۹۵]

اؤلۆم یارادان، الله دئر.

[۹۶]

دۇنيا حياتىندىن سۇنگ، ابدى آخرت حياقى حقدىر.

[۹۷]

آخرتدە حاساب-كىتاب حق و ثابت دىر.

[۹۸]

ياغشى و ياراماز ھەمەمەملىرى اۆلچىمىك اۆچىن «مىزان» حقدىر.

يۇنە بو مىزاننىڭ و اۆلچەملىك ناهىللىكى بىزلەر بىلى دالدىر. اۇنونىڭ
حقيقتىنى و ناهىللىكىنى اينىڭ ياغشى بىلن اللە دىر.

[۹۹]

جنت و دۇوزاخ حقدىر.

[۱۰۰]

جنت و دۇوزاخ اۇووالدان يارادىلىپ شو زامان ھەم باردىر و ھىچ بىر
زامان يۇق بۇلماز.

ناچەھا آياتلار، پىغامبىرىمىزنىڭ معراج حادثىسى و يۆزلرچە حديث
شريف، جنت و دۇوزاخنىڭ يارادىلغانلىقى، شو زاماندا بارلىقىنى و ھىچ بىر زامان
يۇق بۇلمايىچاغىنى اچىق شكىلدە دلالت اتيۇر.

آدام «عليه السلام» و حوا انەمىزنىڭ يارادىلماسىنى آيدان آياتلار،
پىغامبىرىمىزنىڭ معراجدا جنتى گۆرۈپ بىزلەر حابار برمىسى و باشقا قانچاھا
دلىل بىلن جنت و دۇوزاخنىڭ شو زامان بارلىقىنى حقدىر. شو زامان بارلىقىنى -

تاۋىلسىز مۇطلق شكىلدە - ائنامادئق ائنسان ايماندا چئقار.

[۱۰۱]

موسولمانلار، جئته گىردىكلىرىندە بدن گۈزلىرى بىلن قايسى يىر جەت، مسافە و ماھىيىتى بىلى بۇلمان اللہ تعالى ئى گۇرجكىدىرلر. موسولمان مونئنگ حقلئغئنا ائنامالى دئر.

اللہ تعالى ئى آخرتدە گۇرمك عَقْلًا مۇمكىن بۇلۇپ قرآن و سۇنئىنگ آيدئشنا گۇرا جايئز دئر.

[۱۰۲]

قئيامات گۇندە مَحْشَر ميدانئندا پىغامبرىمىزه برىلجك «كوثر حوضى» حقدئر.

[۱۰۳]

آخرت گۇنى، دۇنيادا بىرى-بىرىنىنگ حق لارئى ايينلر آراسئندا ادن ايشلرى بىلن قصاص آلئنماق حقدئر.

ظالمئنگ صالح و ياغئى عملى بۇلماسا و يا تۇكنسه، مَظْلومئنگ گۇنألرئندن آلئئپ ظالمئنگ اۋستۇنە يۇكلنمىسى حقدئر و دۇغرى دئر.

[۱۰۴]

جئتدكى حور غئزلار ابدى ياشارلار هيچ بىر زامان اۋلمزلر.

[۱۰۵]

اللہ تعالى نئنگ عَذابى و ثوابى (انعامى) ابدى دير هيچ بىر زامان تۇكنمز و

خَلاص بۇلماز.

[۱۰۶]

قَبْرُدا روحنىڭ بدنە غايتادان گىتيرىلمىسى حقدۇر.

[۱۰۷]

قَبْرُدا مُنكر و نكير، يىڭ گلىپ حاساب آلماسى حقدۇر.

[۱۰۸]

قَبْرُنىڭ غىسماسى و قَبْر غِذائى كَافىرلرىنىڭ ھەمەسى اۆچىن و كَافىر
گۆنَاكَار موسولمانلار اۆچىن حق و مۇمكىن دىر.

[۱۰۹]

الله تعالى نىڭ قَبْر عالمىندە اطاعتكار مۇمىن غوللارنى نىعمت لىر برمىسى
حقدۇر.

ايدانئى ادن غوللارنى قَبْرُدا لَذت لىرى دادئىرماق اۆچىن و بو سبأبدن ھىم
اۇلارنىڭ بدن لىرىنە و رۇحلارنى آراملىق و راحتلىق برمىسى حقدۇر.

الله تعالى، قَبْرُدا كَافىرلرىنىڭ عذاب چكجى و مۇمىنلرىنىڭ نىعمت لىردىن
لَذت آلاجاغى بىر حىيات ياراتجاقدۇر.

[۱۱۰]

الله تعالى ھىر زادا بىر آجال بلى اندىر. فَقَط الله تعالى جَنّت و دُوزاخى
ابدى شكىلدە يارادئىدۇر. جَنّت و دُوزاخ قَطْعًا ھىچ بىر زامان فانى (يۇق)
بۇلماز.

[۱۱۱]

دۇنياداقى مسولمانلارنىڭ دۇغا و صدقالاتىنىڭ وفات ادن مۇمىنلارە پايداسىنىڭ يىتىشمىسى حقىدۇر.

[۱۱۲]

عمل دىقترلىرىڭ قىيامات گۆنۆندە اۇقولماسىنى تصدىق و ائقرار اتمىك لازىم و ضرورى دىر.

[۱۱۳]

قىيامات گۆنۆندە حاساب-كىتابىنىڭ حقلئىغىنا ائانماق گرک.

[۱۱۴]

جنتە گىدىلن يۇلدا دۇوزاخنىڭ اۆستۆندە «صراط كۆپرۆسى» نىڭ بارلىغى حقىدۇر.

[۱۱۵]

الله تعالى، اۆزى بىلن غوللارنىڭ آراسىندا هېچ بىر واسىطا بۇلمان اۇلاردان حاساب آلقاقىدۇر.

[۱۱۶]

اۆلدىن سۇنىڭ دىرلمانىنىڭ بدن بىلن بۇلجاغىنى قېول ادىپ ائانماق ضرور دۇر.

[۱۱۷]

قىيامات گۆنى حقىدۇر.

قضا و قدرە ايمان

[۱۱۸]

آخىر دمده ايمانسىز گىتمائىنگ احتمالى بارلىغىنا ائنانمالي و هر دايمم آخىر دمده ايمانسىز گىتمىكەن غۇرقماق، و دۇغا اديپ الله تعالى-غا سئغنىماق گرك.

[۱۱۹]

الله تعالى، هيچ بير بندهسىنى نه ايمان اتمانە و نه انكار اتمانە مجبور ادندالدير.

اۇلارنى نه مۇمىن (كسبى ايمان بيلن) و نه كافر ياراداندئر. اۇلارنى دىنگە فطرى ايمان بيلن يىكە-يىكە ياراداندئر. ايمانى، انكارى، عصبىانى و اطاعتى غوللار اۇز آزاد ائراداسى بيلن غازانيۇندئرلار.

[۱۲۰]

ائىنسانلارنىڭ ھەمە اتىۇن ايشلىرى اۇزلىرىنىڭ غازانچىلارنى دئر. غوللار اۇز ائرادالارنى بيلن انجام برماني ھالادىغى اۋچىن الله تعالى ھم اۇلارنىڭ اتچك ايشلىرىنى ياراتىۇندئر.

غوللارنىڭ ياغىشى ايشلىرىندە الله تعالى نىڭ بوپروغى، مۇھببى، راضىلىغى، عىلمى، مشىتى، ائراداسى، قضا و قدرى باردئر؛ ياراماز و گۇنا ايشلردە الله تعالى نىڭ عىلمى، قضا و قدرى، مشىتى و ائراداسى باردئر يۇنە بوپروغى، راضىلىغى و مۇھببى يۇقدئر.

[۱۲۱]

«وَنُؤْمِنُ بِالْقَدْرِ خَيْرَ وَ شَرَّهٖ مِنْ اَللّٰهِ تَعَالٰى». قضا و قدرە ائنانماق

عقيدامئزئنگ اساسلارئندان دئر. ائنسانلارئنگ تقديرئ اوووالدان يازئلماسئ اولارئ اۇل يازئلان زادلارا مجبور اتمك ماناسئندا دالدير. چؤنكى تقدير، بندهلرئنگ اتجك ايشلرئنى وصف اتمك شكلىنده يازئلماسئ دئر؛ الله تعالى نئنگ مجبور ادن بير حؤكمى دالدير.

اگر تقدير، الله تعالى نئنگ حؤكمى شكلىنده يازئلان بۇلسائى بندهلر يازئلانلارئ انجام برمائنه مجبور بۇلارئ. نأمه اؤچينكى الله تعالى نئنگ حؤكمئنى هيچ كيم غايتارئپ بيلمز. اما تقديرئنگ وصف شكلىنده يازئلماسئ هممه بندهلرى اؤز ائرادالارئندا آزاد غۇيماق و مجبور اتمزليكدير.

[۱۲۲]

الله تعالى، يارادئلان هممه زادلارئ ازلى و ابدى «عئلئم» صئپائى بيلن بئليپ و «دؤرتمه» صئپائى بيلن يارادئپ و هممه سينه بير «تقدير» يازاندئر.

[۱۲۳]

موسولمان ائنسان، خايئر و شرئنگ الله تعالى نئنگ تقديرئ بيلن اورتا كلمسئنىنگ حقلئغئنا ائنانمالئدئر.

[۱۲۴]

اگر بير آدام: «ياراماز زادلار الله تعالى طاراپئندان يارادئلان دال» ديسه اول آدام الله تعالى-غا شرک گتيرنليگى اؤچين كافير بۇلار.

نأمه اؤچينكى بو دؤنيادا ايكي خالق، نئنگ بارلئغئنى قَبول اتمك بۇلار؛ ياغشئ ايشلرى الله تعالى، و ياراماز ايشلرى مئسان ائنسانلارئنگ اؤزلىرى ياراتيۇر ديمكدير.

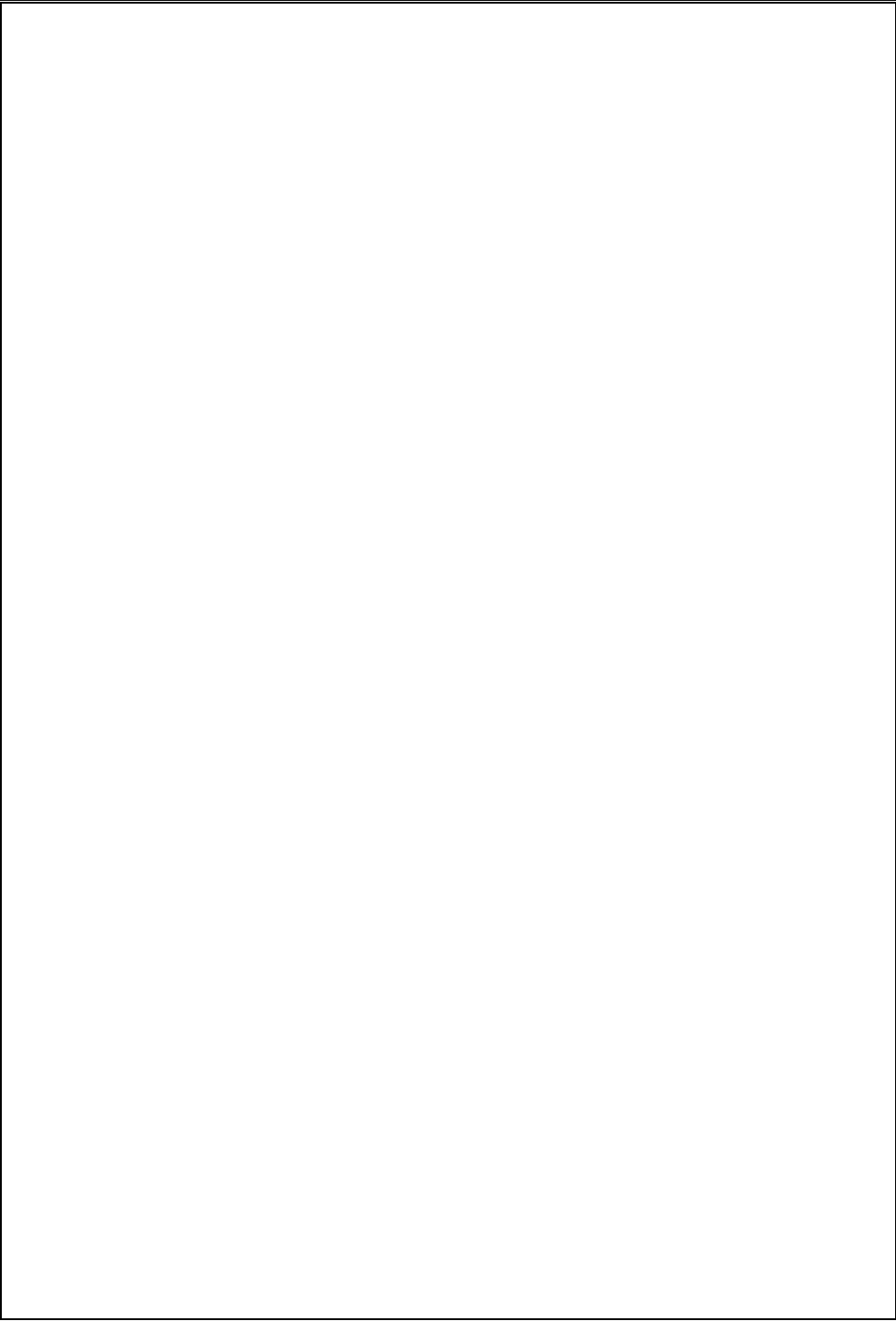
[۱۲۵]

خايئر و شر ايشلرينگ تقديرئ نئنگ باشغالار طاراپئندانلئغئنى ادعا
ادن كؤفير بۇلار.

[۱۲۶]

مخلوقاتئنگ تقديرئنى «لوح محفوظ»-ا يازان غلام، حقدئر. و او
غلامئنگ يازماسئنى امرادن، الله تعالى دئر.

اۆچۆنچى بۆلۈم
باشقا بەعضى ايمان
اساس لارئ

اۆچۆنچى بۆلۈم

باشغا بەعضى ايمان اساس لارئ

[۱۲۷]

پيغامبرلردن سۇنگ ائنسانلارئنگ اينگ فضيلاتلئسئ ترتيب بيلن: ابوبكر صديق، عمر فاروق، عثمان ذوالنورين و على المرتضى «رضى الله عنهم» دئر. اۇلار حق يۇلدا دۇغرئلق، اخلاص و الله-ئنگ غۇرقوسئ بيلن غوللئق ادن پيغامبريميزينگ صميمى دۇستلارئ دئرلار.

بيزلر پيغامبريميزينگ خليفه لرئينگ تۇرديسينى هم سۇبيۇرئس و ياغئى گۇريۇرئس. اۇلار دۇستلئق اتئۇرئس و بو ترتيبه گۇرا خلافتلرئنى هم دۇغرئ و حق بيليۇرئس. اۇلارئنگ حَقئندا ياراماز گپلمك بيدعاتچئ و گۇمراه پُرقالارئنگ ايشئ دير.

[۱۲۸]

كأبير صحابالار اؤلمدن اۇووال ديري واختئندا آدلارئ توتولئپ جَنّت بيلن بوشلاناندئرلار.

باشغالارئ نئنگ هم الله تعالى نئنگ راضيلئغئنى غازانمالارئ قرآنكريمينگ آياتلارئ و پيغامبريميزينگ حديثلرى بيلن ثابت دئر؛ يانى: همّه سيندن الله

تعالى راضى بۇلۇپ جَنّت و اۇنونىڭ نىعمەتلىرى بىلەن بوشلايدۇر.

موسولمان، شو اۇن صەحابانىڭ آدلارنى توتۇلۇپ جَنّت بىلەن بوشلانغانلىقىنى ئاڭلىغاندا:

ابوبكر صديق «رضى الله عنه»، عمر فاروق «رضى الله عنه»، عثمان ذوالنورين «رضى الله عنه»، على المرتضى «رضى الله عنه»، طلحة بن عبيدالله «رضى الله عنه»، سعد بن ابى وقاص «رضى الله عنه»، زبير بن عوام «رضى الله عنه»، عبدالرحمن بن عوف «رضى الله عنه»، سعيد بن زيد «رضى الله عنه» و ابو عبدة بن الجراح «رضى الله عنه».

[۱۲۹]

بىغامبىرىمىزنىڭ ھېچ بىر صەحابىمىزغا حۇرمەتسىزلىق وادىسىزلىك اتمىك و يا اۇلارنىڭ باراسىنىدا ادب و اخلاقا ترس كەلگەن سۆزلەر ئايتماق دۇغرى دالدىر؛ ھەمىشە ياغىشلىق بىلەن ياد ادىلىملىدىر.

اهل سۈنّت و الجماعتنىڭ صەحابالار باراداقى ئاتىلىشى: صەحابالارنىڭ ھەممەسىنى راستلاشقان و الله تعالى و رسول اكرم «صلى الله عليه و سلم»-نىڭ ياد اتيشى ياكى خاتىرىسى، سۆيىسى و مۇھەببەت بىلەن ياد اتمىدىر.

الله تعالى قرآن كرىمىدە صەحابالارنىڭ ھەممەسىنى جەننەتتە كەتدە-كەتدە سىلاخلار و وعدە بىرۇر.

صەحابالارنى سۆيىمىك ايماننىڭ غلاماتى و اۇلارنى ياراماز گۇرمەك و يا اۇلارنىڭ باراسىنىدا حۇرمەتسىزلىق اتمەك مەنەقلىغەنلىك غلاماتىدۇر. اۇلار بۇغۇز و كىنە توتماق «فتح» سۈرەسىدە كەڭىرلىنىپ خەسەتلىرى دىيىپ

آچىقلانئىدئر.

[۱۳۰]

كأبير صحابالارنىڭ آراسىندا چىققان بَعْضى مسئلەلر، نفسانى آرزو و
هۇۋاس لرىندىن دألدىر بلكى اۇلارنىڭ اۈز اجتهادلارنىندىن دئر.

بو حادثئالار اۇلارنىڭ اجتهادلارنىندىن بۇلدئىغى اۈچىن، اجتهادلارنىندا خَطَا
ادن هم بۇلسالار يىنە هم بىر ئۇغاب غازانارلار. نأمة اۈچىنكى الله تعالى
مُجتهدلره اجتهادلارنىندا حقى تاپسا، ايكى خَطَا اتسە، بىر ئۇغاب وْعده ادندىر.

[۱۳۱]

حَضْرَت خديجه «رضى الله عنها» دان سۇنگ انەمىز حَضْرَت عايشە
صَدِيقَه «رضى الله عنها» جىتدأكى عايال لارنىڭ اينىڭ فضىلاتلىسى دئر.

[۱۳۲]

مُحْتَرَم انەمىز حَضْرَت عايشە «رضى الله عنها» شىعەلرىنىڭ اتىۈن
تۆھمەت لرىندىن پاك و اوزاقدئر.

پأكلىگى قرآنكرىمىنىڭ آيات لارئ بىلن آچئق بىر شكىلدە ثابت دئر. يىنە هم
هر كىم يا هر پئرقا، انەمىز و پىغامبرىمىزنىڭ اينىڭ سۇيىدىگى مُحْتَرَم عايال لارئ
حَضْرَت عايشە صديقە-غا افترا و تۆھمەت اتسە، ايماندىن اوزاقلانان گۆمراه و
دىنسئزدئر. العيأُ بالله اۇنگا زنا بىلن تۆھمەت ادنلر اۈزلىرى «ولد الزنا» دئرلار.

[۱۳۳]

صحابالارنىڭ ھەمەسى عادئل انىسانلاردئر. الله تعالى اۇلارنىڭ
عادئللىغىنى قرآنكرىمىدە آچىقلاپ اۋوندن سۇنگ، اۇلارنىڭ عَدَالَتىندا ھىچ

بىر موسولماننىڭ شەك و شۈبھەسى بۇلمالى دالدىر. نامە اوچىنكى اۇلارنىڭ عدالات و دۇغرولتغۇندا شەك اتمەك، الله تعالى نىڭ كلامى قرآنكرىمە شەك اتمەكدير. (رضى الله عنهم و رضوا عنه).

صحابالار، قرآنكرىمى و پىغامبرىمىزنىڭ سۇنتىنى بىزلرە يتىشىدىن اينىڭ ياغشى و خاپىرلى مۇمىنلردىر.

[۱۳۴]

اۋوليالارنىڭ كرامىتى حقدىر و باردىر.

الله تعالى نىڭ دۇستلارنىڭدان گۇرۇن «خارق العادة» ايشلر كرامىتى دىر.

قرآنكرىمەدە كرامىتىنىڭ بارلىغۇنا دلالت ادن كان قىسسالار آيدىنلپدۇر؛ «اصحاب كهف» يىڭ ناچەها يىلللاپ اوخلادىلماسى، سۇلىمان «عليه السلام» نىڭ امرى بىلن كۆپ اوزاقلاردا بۇلان بلقىس، نىڭ تىختىنى بىر لىظەدە برخيا آدىندا بىر وزىرىنىڭ گىتىرمىسى، پىغامبر بۇلماسا هم حضرت عيسى «عليه السلام» نىڭ انەسى حضرت مريم-أ غىش آيلارنىڭدا يازنىڭ و ياز آيلارنىڭدا-دا غىشنىڭ ميوەلىرى الله تعالى طاراپىندىن گىلمسى، يىنە هم خىضىر «عليه السلام» نىڭ خىضىر موسى «عليه السلام» بىلن يۇلجولتغۇندا اتدىڭى «خارق العادة» ايشلر و حضرت موسى «عليه السلام» نىڭ انەسىنە موسى نى غونداغى بىلن دريا تاشلاماسىنى امردىلمسى كرامىتىنىڭ مىثاللارنى دىر.

ولى: سۇزلۇكدە «سۇين، دۇغرى بۇلان و دۇست» مانالارنىڭ گىيۇندۇر.

كرامىتلىر، اۋولياءاللهلارنىڭ فضىلات و بىيىك درجەلىرىنى و الله تعالى نىڭ

يائىندا كىتدە مەقاملار يىتىشىدىكى لىرىنى گۇرۇزىيۇر. ۋىلىرىنىڭ ھەر بىرىسىدىن گۇرۇلۇن كىرامەت، ھەقىقەتتە پىغامبىرىنىڭ مەجىزەسى دىر؛ چۈنكى ۋىلى، پىغامبىرىنە ئائىنەپ ۋە ئۇنىڭ دىنىنا ھەم ئادىپ ۋىلىكى دەرىجەسىنە يىتىۋىدۇر.

بىر ئىنسان اطاعت ئاتىۋىن ئىشلىرىدە اخلاص بىلەن ئالەم جەلەلە-غا غۇلايلاشسا، ئالەم تەلى ھەم ۋىلى بىندەسىنە رەھمەت، فەزىلات ۋە ئىكراملارنى بىلەن غۇلايلاشار.

[۱۳۵]

مۇمىنلار، ھەمە پىغامبىرلىرىنىڭ مەرتەبەسىنى ۋەلىيالىرىنىڭ مەرتەبەسىدىن ۋەستۇن ۋە يۇقۇرى تۇتارلار. ھەيچ بىر ۋىلى، ھەيچ بىر پىغامبىرىنىڭ دەرىجەسىنە يىتىپ بىلمەز.

[۱۳۶]

موسولمان، ئالەم تەلىنىڭ ئاگىر ھالاسا يەشى بىندەلىرىنى ھەم كەيىر كەچىلىكلىرى سەبەبىدىن ئىدالەت بىلەن بىدەخت ئادىپ بىلەن، ھالەتتىكى ياراماز ئىنسانلارنى ھەم فەزىل ۋە كەرىم بىلەن باغشلاپ خۇشەخت ئادىپ بىلەن ئائىنەلى دۇر.

يەنى: بىر ئىنسان ۋەزىر ئادەسى بىلەن ۋەزىر ياراماز يۇلا ئىتەك بىر ئىش ئىدەگەندە ئالەم جەلەلەننىڭ ئۇنىڭ يارامازلىقى يۇلى (ضەلالت) بىرمىسى، ئىدالەتتىن دۇر. ۋە بىر ئىنسان-ھەم سەئادەت ۋە باغشلىق بىرمىسى، فەزىل ۋە كەرىمدىن دىر. بۇلماسا غول باغشلىقنى ئىدەن ئىشلىرى بىلەن ھەق ئادىپ ئازانان

دالدير. چۆنكى كامىابلئق و باغتئيارلئق الله تعالى نئنگ فضل و احسانى بيلن
ائسانا بريليۇندئر.

خُلاصه: الله تعالى نئنگ بير ائسانا نعمت بريپ جئئينه گيرديرمسى، فضل
و احسانئندان دئر و عذاب بريپ دۇوزاخا تاشلاماسى، عَدالاتئندان دئر.

[۱۳۷]

كافيرلرئنگ عقتلارئ، پيغامبرلرئنگ و مؤمينلرئنگ عقتلارئنا بارابار
دالدير.

[۱۳۸]

كافير و يا گۇناكار ائسانلاردان صادئر بۇلان كابير «عادئدان داشارئ»
ايشلر معجزه و يا كرامت دالدير. اۇنگا «استدراج» دىييليۇر.

استدراج، كافير و گۇناكار ائسانلارا اۇلارئ و اۇلارا تابع بۇلانلارئ
سئناماق و بو كافيرليك و دُشمانلئق لارئ نئنگ بارابارئنا آخرتده عذابلارئ
آرتدئرماق اۆچين الله تعالى طاراپئندان بريليۇندئر.

[۱۳۹]

مسئنينگ اۆستؤنه مس اتمك مُقيم و مئساپئر ايكيسى اۆچين هم جايش
دئر.

مسئلرئنگ اۆستؤنه مس اتمك و رمضان آىلارئندا ياسئى نامازئنگ
فرضئندان سۇنگ «تراويح» نامازئى اۇقئماق، پيغامبرئيمزئنگ سۇنتى دير.

مسئلرئنگ اۆستؤنه مس اتمانى و تراويح نامازئئنگ اۇقولماسئى

قَبول اتمزلىك، گۆمراه پۇرقالارنىڭ و رافىى شىعهلرىنىڭ ايشى دىر.

مذهب باشئمئر ائمام اعظم ابوحنيفة «رحمه الله»-دا بىرى سۇرايدئر:
«اهل سوّنت و الجماعت يۇلى قايسى دئر»؟

شيله جۇغاب بريدير:

«اهل سوّنت مذهبي، ابوبكر صديق «رضى الله عنه» و عمر فاروق
«رضى الله عنه» ننىڭ فضيلات و يۇقارى درجهلرىنى قَبول اتمك،
بيغامبرىمىزنىڭ گيولرى عثمان «رضى الله عنه» و على «رضى الله عنه» نى
سۇيمك، مىللىرىنىڭ اۆستۆنه مىس اتماننىڭ دىنده بارلىغىنى قَبول اتمك،
ظالئم بۇلسون يا عادئل، موسولمان ائمامنىڭ آرقاسىندا ناماز اۇقۇمانى
قَبول اتمكدير.»

[۱۴۰]

قۇياماتنىڭ غلاماتلارنىڭ سانالان دجال، نىڭ گىجىنى بىلدىرن
حابارلار حقدئر و دجال قۇيامات-ا غۇلاى گىجكدير.

[۱۴۱]

يأجوج ماجوج، نىڭ چىقجاغىنى بىلدىرن حابارلار حقدئر و الله تعالى نىڭ
ائرادا اتدىگى بىر گۆنده اۇرتا چىقجاقدئر.

[۱۴۲]

قۇيامات غلاماتلارنىڭ بۇلان، گۆنۆنىڭ باتدىغى طاراپدان دۇغماسىنى
بىلدىرن حابارلار حقدئر و بو حادثا بۇلجاقدئر.

گۈنۈنگ گۈناباتار طاراپىندىن چىقمايى مجازى دال حقيقى دىر. گۈن ھەمە
ائىسانلارنىڭ گۈرۈپ بىلجى بىر ھىلدە گۈناباتاردان دۇغوپ، گۈندۇغاردان
باتجاقدىر.

[۱۴۳]

خەزىرت عىسى «عليه السلام» نىڭ آسماندىن اينىجى مۇتواتر خەدىثلەر
بىلەن ئابىت و حەقدىر و ھۆكۈمەن گەلجەكدىر.

[۱۴۴]

پىغامبەرىمىزنىڭ مۇتواتر خەدىثلىرى بىلەن ئابىت بۇلان قىيامات
غەلاماتلارنى قەبۇل اتمەزلىك، ائىسانى ايماندىن اوزاقلاشدىر.

[۱۴۵]

الھام، دىنى بىر مەسىلە و يا ھۆكۈمەن ئۇتۇننا و يا غەم ئۇتۇننا دىلەل بۇلۇپ
بىلمەز.

كەبىر ائىسانلارنىڭ گۈرۈن چەن دۇشلىرى و يا اللە تەلى نىڭ قەيىز و
رەھمەت يۇلى بىلەن گەن الھاملار، قايسى بىر دىنى ھۆكۈمى و شەرى عەملى ئابىت
اتمەز.

ائىسانلارنىڭ اعتقادى ويا عەملى ھەمە مەسىلەلىرى كەتاب، سۈنەت، اجماع
و يا مۇجەھەدلىرىنىڭ اجتەھادى بىلەن اورتا گەندىر. اۇلارنىڭ گۈردىگى دۇشلىرى و يا
اۇلار بىلەن الھاملار بىلەن اورتا گەندەلدىر.

[۱۴۶]

پىغامبەرلىرىنىڭ دۇشلىرى و الھاملارنى ائىمانى اۋچىن دىلەل دىر.

[۱۴۷]

دۆيشلر، اعتقادى و يا عملى هيچ بير دىنى مسئلەنىڭ دىلى بۇلۇپ بىلىمىز. شو سبأبدن دىنى مسئلەلردە دۆيشە گۇرأ عمل اديلمىز. چئن دۆيشلر، اۇنى گۇرن آدامئنگ اۇزى اۆچين كآبير خۇشلىق و يا غمگينلىك حابارلارى بريپ بىلر.

[۱۴۸]

مؤمن آدام، موسولمانلارئنگ جماعاتئنا غارشى دۇرمالى دألدير. يانى: اهل سوّنت و الجماعاتئنگ عقيداسئندا بۇلانلارا مۇخالف بۇلماز.

[۱۴۹]

اهل قبلەدن بۇلان، ياش يا غارىر هر موسولمانئنگ جنازه نامازئنا غۇشولماق حق و ضرور دئر.

[۱۵۰]

بیر موسولمان الله تعالىنى كۆپ سۇين و كۆپ اطاعت ادن بيرينينگ اۇنونگ بو مُحَبَّتى سبأبيندن شرعى مكلفيت و مسؤولييتلردن مُعاف بۇلمايجاغئنى بيلمەليدير.

بیر انئسان هر قانچا عمل صالح اتسه اتسين، هر قانچا الله تعالىنى سۇيسه سۇيسين؛ بو ايشلر اۇنى غوللئقدان مُعاف ادپ بيلمىز.

[۱۵۱]

موسولمان آدام، الله تعالى ئئنگ رَحْمَتيندن اوميتسئز بۇلمالئدالدير.

[۱۵۲]

مۇمىن ائىسان، كآبىر واختلاردا ايشلأب غازانماننىڭ قرضلئغنى بىلمىلىدۇر. ضرورت و غاقى احتىياج بۇلمادئغى زامانلاردا ايشلمك (غازانچ) قرض دأل مۇباحدئر. فقط اگر احتىياج و ضرورت بار بۇلسا اۇ زامان غازانئپ-ايشلمك قرضدئر.

باشغا مۇباح ايشلربيانى، ضرورت و احتىياج يۇق زامانلاردا غازانئپ ايشلمك اگر نىيىتى اۇغلان-اۇشاغئنا نَقَقَه گىتىرمك و موسولمانلارنىڭ ائقتصادئنى گۆيچلندىرمك و يا باشغا شونئنگىيانى ياغشى زادلار بۇلسا، اۇنگا بو اتيۇن ايشلرى اۆچىن كۆپ-كۆپ ئۇغابلار يازئلجاقدئر.

[۱۵۳]

رئزق، الله تعالى نئنگ جانلىلارا برديگى و اۇلارنىڭ هم ايدىكلرى زادلارنىڭ آدى دئر.

بو سبأبدن حرام زادلار هم رئزق دئر.

غوللار رئزقلارئى حلال يردن و يا حرام يردن غازانمالارئىدا آزاد دئرلار؛ يۇنه رئزقلارئى حرام يۇللاردان كسب اتسەلر، حرام غازانئپ گونأكار بۇليۇندئرلار.

هيچ بىر مَخْلُوق تَقْدىرئنا يازئلان رئزقئنى ايمان اۇلمز. و باشغاسئنىڭ رئزقئنى هم ايىپ بىلمز.

[۱۵۴]

الله تعالى نئنگ يانئندا ياغشلئغنى و بىيىك درجهلرى نىنگ بارلئغنى

اوميد اتديگميز اوليالارنى و صالح بندهلرى وسيله ادينمك جايئز دئر.
مونئنگيانى وسيله توتونمانا شرک ديين لر بيدعاتچى و گومراه پئرقالار دئر.

[۱۵۵]

پيغامبريميزينگ سؤنتينى دينى مسئلهلرينگ دليللرى آراسئندا
گؤزمليك و يا حديث شريفلرينگ دليل بولمايجاغئى ادعا اتمك اهل
سؤنّت مذهبيندن اوزاقلاشان گومراهلارئنگ ائنانچى دئر.

[۱۵۶]

«اجماع» و مُجتهدلريميزينگ حق اجتهدلارئى قَبول اتمزليك بيدعاتچى
پئرقالارئنگ خاصيتلرى دير.

[۱۵۷]

ائسلامدان باشغا دينلرينگ هممهسى منسوخ بولان و يا اوووالدان هم
باطل بير دين دئر. او دينلارا منسوب ائنسانلارئنگ الله-ئنگ عذابئندان
غوتولجاغئى ادعا دن آدام، كافر بۇلار.

[۱۵۸]

كلمهى توحيد؛ لا اله الا الله، محمد رسول الله. ترجمهسى: الله-دان باشغا
هيچ بير اله يۇقدئر، محمد «صلى الله عليه و سلم» الله-ئنگ پيغامبرى دير.
كلمهى شهادت؛ اشهد ان لا اله الا الله و اشهد انّ محمداً عبده و رسوله.
ترجمهسى: شاهيدلئق بريۇرئن كى: الله-دان باشغا هيچ بير اله يۇقدئر و ينه
شاهيدلئق بريۇرئن كى: محمد «صلى الله عليه و سلم» اونونگ غولى و
پيغامبرى دير.

بو ايكي سۆزلىمى يۈرەگى بىلەن تصديق و دىلى بىلەن ائقرار ادن آدام، مؤمىن بۇلار.

[۱۵۹]

«كلمەى توحيد-دان ايکىنجى سۆزلىم «محمد رسول الله-نى آيئرساق و يا بو سۆزلىمى آيتمادىق هم جەننە گىرر» دىيىن لر، دىندەن چىقار و كافر بۇلارلار.

[۱۶۰]

دىننىنگ نىسلىرى (قرآن و سۈنّت) ظاهر و آچىق مانالارنى گۇرأ ترجمە ادىلر. ظاهرى مانالارنىدان اوزاقلاشۇپ «باطنى» لارنىڭقىيائى باطنى تفسىر اتجك دىيىپ غالاظ مانالار تائويل اتمك كافر بۇلماقدىر.

[۱۶۱]

قرآن و سۈنّتدن آچىق و كسىگىن بىر حۇكۇمە، آچىق و مُحكم شكىلدە دلالت ادن دىلىل لرى رد ادىپ قَبول اتمزلىك كۆفۇر دىر.

[۱۶۲]

كسىگىن و دوغرى بىر دىلىل بىلەن ئابىت بۇلان بىر حرام و يا گۇنأنى حلال دىمك، كۆفۇر دىر.

[۱۶۳]

دىننىنگ غاداغان لارنى هزىل آلىپ اهمىيت بىرمزلىك كۆفۇر دىر.

[۱۶۴]

شرىعائى رىشخەند اتمك و اۇيناماق كۆفۇر دىر.

[۱۶۵]

الله تعالى نئنگ بندهلرينه هيچ هيلي عذاب برميچگيني غايغئسنز و مُطلق شكيلده آيتماق كۆفۆر دير.

[۱۶۶]

غَيِّبدان حابار برن مسئلهلرده پالچئئنگ آيدان گپلرينه ائنانماق كۆفۆر دير.

غَيِّب عئلمى الله تعالى-غا خاصدئر. غَيِّب عئلمئى بندهلرينگ بيلمهسى هيچ بير شكيلده مۆمكىن دألدير. يۇنه الله تعالى نئنگ بندهلرينه معجزه و يا كرامت يۇللارنى بيلن بيلديرمهسى آلايدا.

[۱۶۷]

ائنسانلارئنگ پيغامبرلىرى، ملائكهلرينگ پيغامبرلريندن فضيلاتلى دئر.

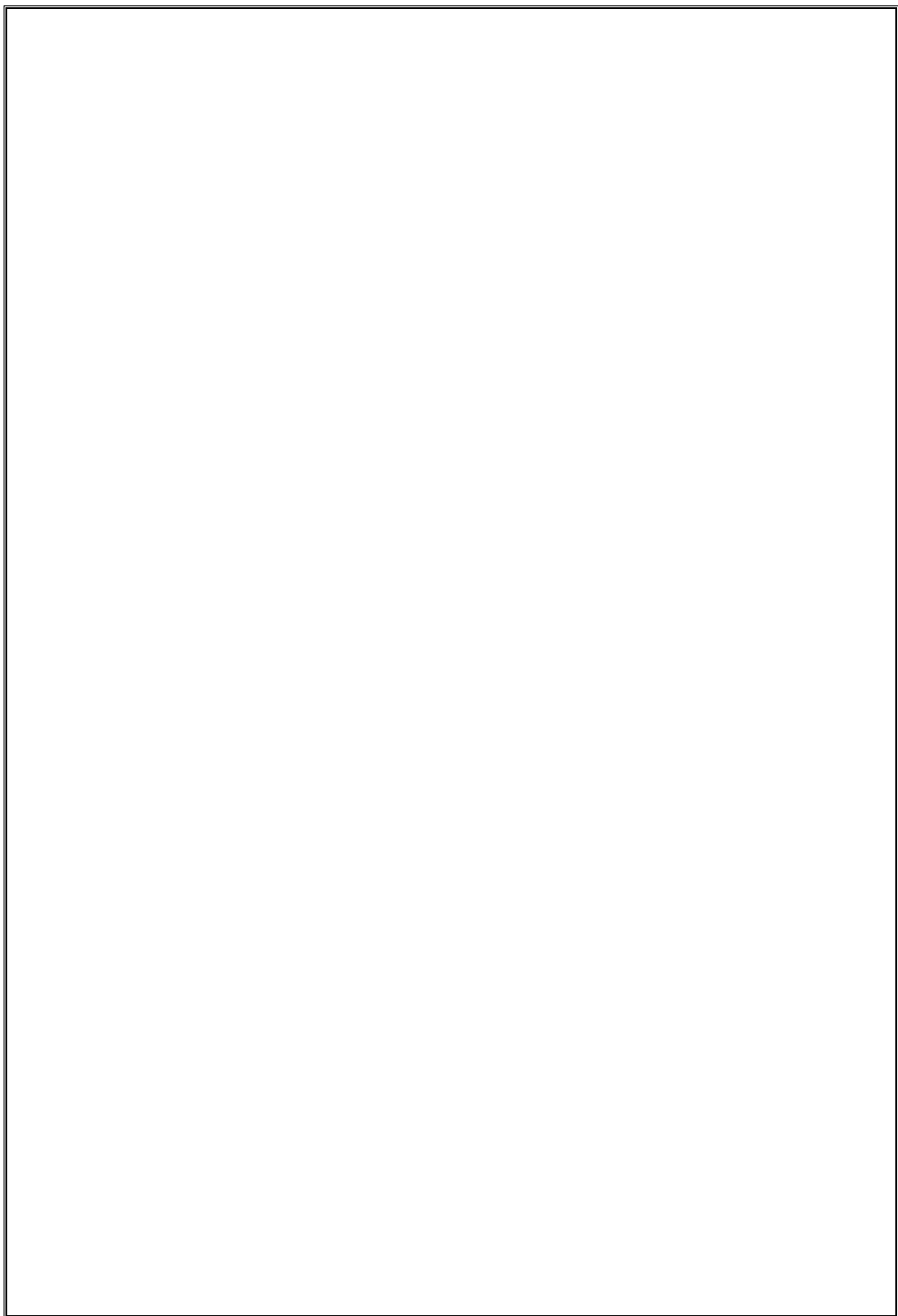
[۱۶۸]

عَقْل، ياغشى-ياراماز، پايدا-ضررئ بيلن بير وسيله دير.

بندأنى امر و نهى لر بيلن مۆكّف ادن، عَقْل دأل، شارع طاراپدان گلن شرعى دليل و خطاب دئر.

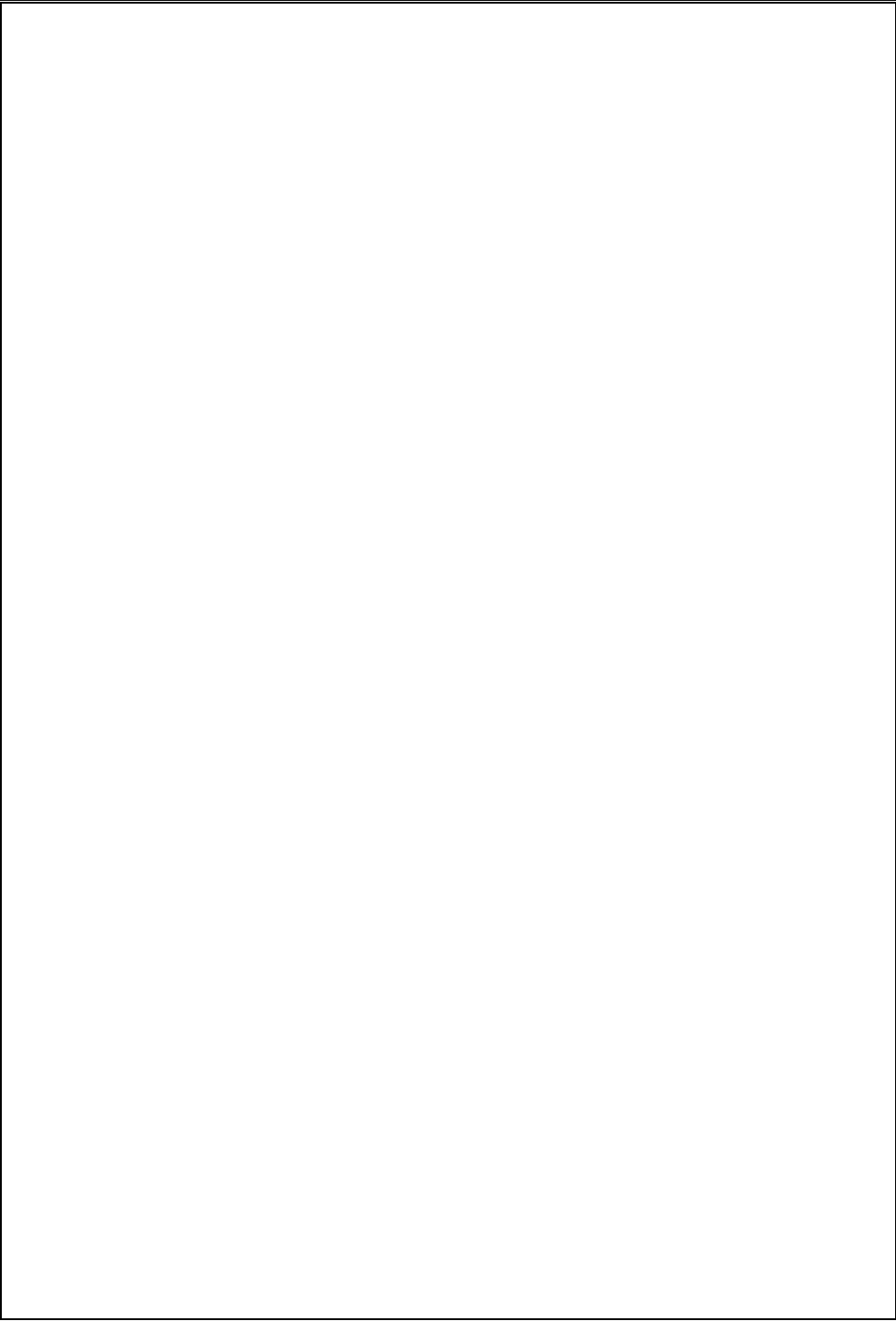
[۱۶۹]

پيغامبرلر، اۇلارنى اينديريلن وحى بيلن ائنسانلارا گرکلى حۆكۆملرى تانئدئپ تبليغ اديشلىرى يانى؛ الله تعالى نئنگ اۇلارا برن صلاحيتى بيلن كۆپلرجه ذاتلارئنگ حلال - حاراملئق حۆكمينى هم برنديرلر.

تۇردۇنچى بۇلۇم

زامانامىزداق گۇمراھ
پىكىرلردن و بىدعات
عقىدالاردان
بعضى لارى

تۇردۇنچى بۆلۈم

زامانامىزدىكى گۆمراھ پىكىرلەردىن ۋە بىدعات عقىدالاردىن بەزىلەرنى

مۇمىن بۇلماق قانچا مۇھىم بۇلسا، مۇمىن حالدا ياشاماق ۋە مۇمىن بۇلۇپ
 ئۆلمەك ھەم شۇنىڭ ياندا مۇھىمدۇر. گۆنئۇر بۇلسا-دا يۇنە مۇمىن حالدا ئۆلەر
 ايمانلارنى بۇلدۇرغۇ ئۆچىن سۇنئىياتلار ھەم بۇلسا نجات تاپىپ جەننەت
 بارچاقىلار.

امما ايمان اتمەينلەر ۋە يادىندان چىقىپ قۇتۇلۇپ ئۆلەرلەر اگرچە
 كۆپ-كۆپ عبادەت ادىن ھەم بۇلسا، ھېچ بىر زامان دۇوزاخنىڭ عذابىدىن
 نجات تاپمايلا. شۇ سەۋەبىدىن ھەر بىر مۇسۇلمان ايماننى غالاپ عقىدالاردىن
 اوزاق تۇتۇلۇش.

سۇننىي زامانلاردا ئۇرۇپ چىققان بەزى غالاپ عقىدا ۋە پىكىرلەر، قەدىم
 زاماندىن بۇرۇن دۇۋام ادىپ كەلگەن گۆمراھلىق ۋە ضلالتا باتان مەزھەپلەرنىڭ دۇۋامى
 دۇر.

بۇ كىچىك كىتابىمىزدا بەزى پۇرقالارنى بىز آيدىپ بىرسەك ھەم اما ھەر
 مۇسۇلمان ئۆز عقىداسى باردا، اهل سۇننىيەتنىڭ دۇغرى عقىداسىدا بۇلۇپ بىر
 عالمىنىڭ ياندىن بارىپ ياغىشراق ۋە كۆپىنچە بىلگى ئۆزىنى ۋە ئۇلارنى -
 اوشاقلارنى غوتارمايى ضرور دۇر.

[۱۷۰]

خوارچ دىيىلن پۇرقا گۇرا كتده و يا كيچى گۇنا مرتكب بۇلان آدام كافر دىر و دۇوزاخدا ھمىشەلىك غالجاقدر. شو زامانامۇزداق كتده و يا كيچى عملى گۇنالر سبأبىندىن موسولمانلارلا مُشرِك و يا كافر دىين لر ھم ائسلامدان اوزاق گۇمراه پۇرقالاردىر.

[۱۷۱]

ائسلامى مملكتلرە «دارالحرب» دىين لر، عملى، ايماننىڭ ضرورى بىر رۇكنى قَبول اتدىكلىرى اۆچىن عمللارنىدا خَطَا اتىۇن حاكىملىرى كافر قَبول ادىپ ائسلامى مملكتلىرى ھم «دارالحرب» دىيىپ تعريف اتىۇندىرلار.

اگر بو جاھل پۇرقالار پورصات تاپسالار اۇل مملكتداكى موسولمان عاياللارنى اۇزلىرىنە چۇرى، ماللارنى غانئمت و جانلارنى حلال گۇررلر.

«داعش» بو گۇمراهلغىنىڭ اينىڭ آچىق مىثالندىر.

«داعشىلارلا ھم مونىڭ يانى عقيدا و پىكىرى بىر، خوارچ و وھابىلار دىر. چۇنكى تارىخ كىتابلارنى باقدىغىمىز زامان بو وھابىلارنىڭ رىئىسلىرى و عالم دىيىپ تانىتىدۇقلىرى فتنەجىلر، موسولمانلارنىڭ ھەمەسىنى تەكفىر ادىپ عُثمانلى خلافائى-ننىڭ ماقابلنى تورۇپ اورشۇپدىرلار. مەكە و مەدىنە شەھەرلىرىنە نأچە مرتبە ھملە ادىپ كۆپلرچە موسولمانلارنىڭ آوارە بۇلماسىنا و اۇلمەسىنە سبأب بۇلۇپدىرلار. و اۇ يرداكى صحابالارنىڭ، پىغامبىرىمىزنىڭ بعضى عاياللارنىڭ، و باشقا ھم كۆپلرچە كتدە-كتدە اوليا و عالملارنىڭ زيارتلىرىنى يىقىپدىرلار. طائف شەھرىندە ھم موسولمانلارنى حتدا اۇغلان-

اوشاقلارنى ھەم قەتل ادييديرلر. و بو پيكييرلرۇ حالا چنلى دۇوام اتيۇر.»

[۱۷۲]

تۈركىيە دە سۈيتخۇرلۇق خالال دئىر دىيىپ اعتقاد اتمك غالاظ دئىر.

زىرا بو فتوانى برن لرېنگ عقيداسى شيله دىر:

تۈركىيە دارالحرب دئىر و سۈيت بىلن آلم-ساتم اديليپ ضر برىلن
اىنسانلار ھەم دارالحرب-ئنگ رعتلر دىر، اۇنگا گۇرا اۇ يردە ناھىلى آلم-
ساتم اتسنگ بۇلار. يانى: كافىرلەر قانچا ضر برىپ بىلسنگ، برمليدير.
دييۇرلار.

بو عقيدا-دا بۇلانلار، خوارجدان ھىچ پارخى يۇقدئىر.

[۱۷۳]

قرآن يىزلرە يتر دىيىپ، سۈننى، ائماتئنگ اجماسئنى و فۇقھالارئنگ
قياسئنى و مذهب ائماملارنى نئنگ اجتھادلارئنى قىبول اتمزلىك كتدە يىر
گۇمراھلۇق و غالاظ يىر پيكيير دىر.

مذهب، مجتھدلرېنگ قرآن و سۈنئندن آنگلادئق لارنى و حقلئغئنا ائنانئپ
موسولمانلارا گۇركزدىگى يۇل دئىر.

پىغامبرىمىز اصحاب كرام-ئنگ اجتھاد اتمەلرېنى آمر اديپ تشويق ادييدير.
بو سبأبدن رسول اللہ-ئنگ زامانئندا مذهب بارتئمى؟ دىمك جاھىللۇق دئىر.

مذهب، اجتھاد دئىر. اجتھاد اتمك مئسانئم پىغامبرىمىز طاراپئندان آمر
و توصيە اديليپ تاييد اديلندىر.

[۱۷۴]

پیغامبریمیزینگ سؤنت بۇلماسا هم، دینئنگ أمر و نهی لرینینگ نأمه ماناغا گلدیگینی و نأمه مفهوم بردیگینی دینگه قرآن، ئنگ ترجمه سی بیلن بیلینجه گینی ادعا اتمک ضلالت و گۆمراهلق دئر. دینگه قرآن، ئنگ ترجمه سی بیلن دینی اوورنجک بۇلماق، پیغامبرسیز بیر دین اورتا چئقارچاق بۇلیۇن لارئنگ پیلان لاری دئر؛ غالات بیر پیکیر و ضلالت دئر.

[۱۷۵]

عقلئنگ آنکلاپ بیلیمجه گی آیات لارئنگ، قرآندان چئقارئلماستئ ادعا اتمک کؤفۆر دیر.

[۱۷۶]

قرآنکریمده ذکر ادیلن پیغامبرلری و قئصّالارئی یالان دییپ انکار اتمک، گۆمراهلق و کؤفۆر دیر. بو ادعا، الله تعالی-غا یالان نسبت اتمکدیر.

[۱۷۷]

حق دینئمز ائسلام بیلن تحریف بۇلان و یا باطل دینلار آراسئندا گپلشیک و غاتناشتق ادهلینگ، بو دینلار آراسئندا اورتاق یرلر بار، بیر-بیریمیزه مثلایئم و یومشاق بۇلالئنگ و آرامئزداقئ اختلاپلاری گیدیرهلینگ دییپ چاپالایۇنلار؛ بو زامانائنگ اینگ کتده و یاراماز فتنه چی لریندن دیر؛ واتیکان، ئنگ آسیا موسولمان لارئی عیسویلشدیرمک پروگرامئنا حئذمات اتیۇندئرلار.

یانی: ماغصادلاری ائسلام دینئنی باشغا باطل و منسوخ دینلار بیلن

بارابار و پارخسئز گۆركزمكدير.

[۱۷۸]

اۋوليلارئنگ كرامتيني قَبول اتمزليك، و بير حق طريقاتا باغلى بۇلۇپ اهل سۆنّت اعتقادئندا قى مؤمينلرى مشرك و گۆمراه ديمك، دۇغرى دألدير بلكه شو گيپنگ اۋزى گۆمراهلىق دئر.

[۱۷۹]

شريعائئنگ حۇكۆملىرىنه دۇغرى دوران الله دۇستى «ولى الله» لارئنگ يائئنا تزكيه و تربيت اۋچين گيديپ انتساب اتمانى، بُتپرستلىق دئر ديينلر و يا باشغا شونگا منگزش سۆزلر آيتيۇنلار، گۆمراه و باطلل پۇرقالار دئر.

[۱۸۰]

رسول الله «صلى الله عليه و سلم» اسلام دينئى تېلېغ اتمكده و اۇنونگ حۇكۆملىرىنى يرينه گتيرمده كمچىليك ادن دألدير؛ كوتاهلىق اديپدير ديينلر غالات يۇلدا دئرلار.

پيغامبريىمىزه استغفارئنگ امرديلمهسى گۇناكارلىك سبأبيندن دأل؛ ائمائئنا اۋورتىك اۋچين، و استغفار اتمانينگ يۇرگه كمالات غازاندئرئپ شرحالصدر اۋچين دير.

پيغامبريىمىزه «صلى الله عليه و سلم» «استغفارات» دىيىپ آمر اديلمهسى دعوت ايشينده قايسى بير كمچىليك بارلئغى اۋچين دألدير؛ اسلام دينئى يتيشديرمكده هيچ بير كمچىليك ادندألدير و گۇناألردن هم معصوم دئر.

[۱۸۱]

دينئنگ حۇكۈملرینی يرينه گتيرجك، حۇدود و جزالاری تَطْبِيق اتجك، وُطْنَنگ سرحدلرینی غۇرئجاق، دوشمانئنگ بارابارئنا ائسلام عسکرلرینی تاييارلاجاق، باغیلاری، یۇل غایتارئپ ائنسانلارئنگ ماللارئنی باسئپ آلیۇنلارئنگ آلتئی آجاق، جوما و عید نامازلارئنی قئلدئرجاق، مردملرینگ آراسئندا چئقان تارتئشئقلاری پايصالا اتجك، محكمهده شاهیتلارئنگ شاهیتلئغئنی قَبول اتجك، آتا - انه سیز یتیملری اویلندیریپ اییه چئقجاق و اوروشلاردا اله گلن غَنیماتلاری مُستحق لارئنا عَدالت بیلن تقسئم اتجك بیر دؤولت و اۇل دؤولتی ائدارا دن بیر باشغانئنگ بۇلماسی، موسولمانلار اۆچین ائسلام دینئمئزأ گۇرأ قَرَضُدُر.

[۱۸۲]

موسولمانلاری ائدارا دن پادشائئنگ مۇمین بۇلماسی قَرَضُدُر. عقیداسی، عمل و اخلاغی، ائسلام دینئمئزأ گۇرأ بۇلمالی دئر؛ یۇنه پادشالئغی اۆچین و اۇندان اطاعت ادیلمهسی اۆچین گۇنأ اتمزلیگی شَرط دألدير یانی گۇنأکار هم بۇلسا - گۇنأ ایشه امر اتمسه - اۇندان اطاعت اتمک ضرور دئر.

موسولمان بیر پادشاه-دا گرکی صئباتلار: شریعاتئنگ حۇكۈملرینی يرينه گتیرمأنه گۆیچی بۇلماسی، ائسلام سیاستینی یاغشی بیلمهسی، مملکتینگ سرحدلرینی غۇرئماسی و ظالئمدان مظلومئنگ حقئنی آلمانا قُدرتی بۇلماسی.

[۱۸۳]

موسولمان بیر پادشاه-غا گۇنأ و ظُلمی سبأبئندن عصیان ادیلمز؛ عصیان اتمان ظُلمی اۇرتادان غالدئرماق اۆچین اۇنگا نصیحت ادیلمی و مشوره بریلملیدیر.

[۱۸۴]

موسولمان بىر دؤولتىنىڭ رەئىسىنە بىر دۇغا اتمىك و ظلمى سبأبىندىن ملى عىيان و آياقلانمانا چاغىرماق ضلالت دىر.

اهل سۆنّت اعتقادئندا حاكم و كتدهلرمىز بىزلره آز-كۆپ ظلم اتسه-ده - يارامازلىق و غىرىمىشروع ايشلره آچىق شكىلدە امر اتمسه - اۇلارنىڭ آيدانئى اتمان عىيان اتمىك، انئسانلارنى اۇلارنىڭ غارشئسئنا آياقلاندئرماق و بىر دۇغا اتمىك جايئز دالدىر. اۇلارنىڭ كآبىر آزار و اذىيتلرىنە صبر اديپ، اُصولئنا گۇرا ياغىشنى بىر شكىلدە نصيحت اتملىدىر. يۇنە ھىچ بىر واخىت عىيان ادىلمىز.

[۱۸۵]

دؤولتىنىڭ بللەدىگى ائماملارنىڭ آرقاسئندا جوما، عىد و باشغا نامازلارنى اۇقئىپ بۇلماز دىيىنلر گۇمراھلار دئىر. عقىداسى بۇزۇق بۇلماق ائماملارنىڭ آرقاسئندا ناماز اۇقئماق جايئز دئىر.

[۱۸۶]

يھودىلرىنىڭ، عىسوىلرىنىڭ و يا باشغا باطل دىن منسوبلارنىڭ جئتە گىرىجكلرىنە انئانماق، كۆفۇر دىر.

[۱۸۷]

صحابالارنى سۇيىمىك ايماندا ئندئىر. اۇلاردان بىرىسىنە و يا بعضىلارنى دوشمانلىق اديپ بۇغىز ادنلر گۇمراھلار دئىر.

[۱۸۸]

پىغامبىرىمىزىڭ مۇبارك ساقغالارنى و يا باشقا قايسى بىر امانتلىرى و زادلارنى بىلن تېرۆك ادن ياغشى بىندەلىرى گۆمراھلىغا و شرکه نسبت اتمک، اهل سۇنتدن اوزاقلاشان گۆمراه پىرقالارنىڭ ايشى دىر.

صالح و ياغشى ائىسانلارنىڭ زادلارنى بىلن تېرۆك و يا توسل اتمک، پىغامبىرلىرىڭ عادائىندان دىر؛ حضرت يوسف «عليه السلام»-ئىڭ قىصاصىندا گلدېگى يانى: حضرت يعقوب «عليه السلام» اۆز اۇغلى حضرت يوسف «عليه السلام»-ئىڭ كۆينەگى بىلن تېرۆك و گۆزۈنىڭ آچىلماسى اۆچىن توسل اديپدىر.

پىغامبىرىمىز «صلى الله عليه وسلم» احرامدان چىقىدۇقلارنى زامان مۇبارك ساچلارنى صحابالارنىڭ آراسىندا پايلاتدىرىدۇر. شو مىثاللار تېرۆك و توسل، يىڭ بارلىغىنىڭ دىلىللىرىدىن دىر.

[۱۸۹]

قرآنكرىمىنىڭ آياتلارنىدا و يا حديثلردە اللہ-ئىڭ الى و يا اللہ-ئىڭ يۈزى دىيىپ ذكر ادىلنلر اللہ تعالى نىڭ صىپاتلارنى دىر. آياتلاردا و حديث شريفلردە بو بارادا قايسى بىر آچىقلاما بۇلماسا اۆز يانئىمىزدان تاۋىل اديپ آچىقلامىز دۇغرى دالىر.

[۱۹۰]

قرآنكرىمىنىڭ ايندىرىلدىگى زاماندا بعضى آياتلار، بعضى آياتلارنى نسخ اندىر. نىسخنىڭ بارلىغى آيات و حديثلر بىلن ثابت دىر.

شراپىنىڭ حقىدا اينى آياتلار قرآندا نسخىنىڭ بارلىغىنىڭ اينىڭ آشكار مىثالى دىر. قرآنكىرىمدە نسخىنىڭ بارلىغىنى قىبول اتمزلىك گۆمراھلىققىدۇر.

يەھۇدىلر، تورات، ئىنگ قىياماتا چىلى حۇكىمى دۇوام اتجى غالاظ اعتقادىنى موسولمانلار قىبول اتدىرىمك اۆچىن قرآندا نسخىنىڭ بارلىغىنى قىبول اتمزلىك فتنەسىنى يىزلىرىنىڭ آرامىزا سۇقچاق بۇلۇپ كۆشىش اتىۇرلار. ئامەاۆچىنىكى نسخىنىڭ بارلىغىنى قىبول اتمزلىك، قرآنكىرىمدە آچىقجا گىن يىر حۇكىمى قىبول اتمزلىكى بىلن بىرلىكدە يەھۇدىلرىنىڭ پىئانلادىغى فتنەنىڭ ھىم اىچىنە دۆشمكىدۇر. چۆنكى نسخى قىبول اتمەدىك ائىسانىڭ زھنى و پىكرى قرآنكىرىمنىڭ باشقا كىتابلارنى نسخ اتمزلىكى فتنەسىنى ھىم قىبول اتمانە تايياردىر.

[۱۹۱]

قرآنكىرىم، اۇووالقى آسمانى كىتابلارنىڭ عملى حۇكۇملىرىنىڭ ھەمەسىنى منسوخ ادندىر. بىزلر اۇ كىتابلارنىڭ اللە تعالى طاراپىندىن ايندىرىلدىگىنە ائىنانىۇرس يۇنە قرآنكىرىم ايدىرىلدىكدىن سۇنگرا اۇ كىتابلارنىڭ حۇكىمى منسوخ بۇلاندۇر عمل ادىلمىز.

حتدا اگر شو زاماندا اۇل كىتابلارنىڭ اصلى بۇزولمادىق ياغدايدا اليمىزدە بۇلسا-دا، قرآنكىرىمى ترك ادىپ اۇلارنىڭ ذرە مىقدارى بىر حۇكىمىنە عمل اتمك؛ دىندىن چىققىپ كافىر بۇلماقدۇر.

[۱۹۲]

رسول اللە «صلى اللە عليه و سلم»-ىنىڭ بىر زادى حلال و يا حرام اتمە

صلاحييىتى نىنىڭ يۇقلىغىنى ادّعا اتمىك كۆفۈر دىر. چۈنكى دىنىمىزدا قانچاھا قىرۇلار و حراملار باردىر كى اۇلارنىڭ حۇكۇملرى پىغامبىرىمىز طاراپىندىن بىللەنىپىدىر.

[۱۹۳]

ئىسلام دىنىنىڭ دۇنيوى ايشلرە مۇداخلىە اتمىزلىگىنى؛ دىنىنىڭ فقط ناماز، اۇرازا و حج يانى عبادتلارلا مخصوصلىغىنى اعتقاد اتمىك، كۆفۈر دىر.

ئىسلام دىنىنىڭ زىندىگىنىڭ باشقا طاراپلارنى مۇداخلىە اتمىزلىگىنى دۆشۈنمىك، دىنىنىڭ ائىنسانلارلا گىلمە ماغىصادىنا و غايەسىنا ترسىدىر و گۆمراھلىق دىر.

دىن، بىندەلرىنىڭ دۇنيا و آخرت سعادىتى اۋچىن ايندىرىلن اىلى حۇكۇملر دىر. شۇنىڭ اۋچىن دىنىمىز، انە غارىننا دۆشەندىن وفات ادنە چىلى يىزلرە اتىجىك و اتمىجىك ايشلرىمىزنىڭ حۇكۇملرىنى آيدىنپ آچىقلاپ غۇيۇپىدىر. (يانى: ئىسلامدا آيدىنلمادىق زات يۇقدىر).

[۱۹۴]

دىنىنىڭ كآبىر حۇكۇملرىنى قىبول ادىپ كآبىر قىطعى حۇكۇملرىنى قىبول اتمىزلىك، ايماندىن چىقارار.

حقىقى مۇمىن، دىنىنىڭ امر و نەھىلرىنىڭ ھەمەسىنى قىبول ادن آدام دىر. عملدە كىچىلىگى بۇلسا-دا ايماننى يىرىندە بۇلان آدام، مۇمىن دىر. اما اگر ائىنانچىندا كىچىلىگى بار بۇلسا، عقىداسىندا كىچىلىك باردىر و يا ايماندىن چىقار.

[۱۹۵]

قرآنكریم، بیر تاریخ كیتابی دئر دیمك كۆفۆر دیر.

[۱۹۶]

قضا و قدره ائانماغی قبول اتمزلیك ضلالت دیر.

[۱۹۷]

رحمتُ للعالمین بۇلان پیغامبریمیزینگ مۇبارك قبرشریفلرینی زیارت
اتمه گی بیدعات و یا شرک دیمك گۆمراهلق دئر.

مدینه منوره ده روضه مظهره-دا پیغامبریمیز رسول اکرم «صلی الله علیه و
سلم»-ینگ قبرشریفلری باردئر. کۆپ لرچه حدیث شریفلرینده پیغامبریمیز
«صلی الله علیه و سلم»، وفات ادنلریندن سۇنگ اؤزلرینی زیارت ادنلر اؤچین
کتده-کتده بوشلقلار بریپدیر؛

سنن الدارقطني (۳/ ۳۳۴)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ , قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ زَارَ قَبْرِي
وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي»

«قبرئمی زیارت ادنه شفاعتئم نصیب بۇلار»

المعجم الكبير للطبراني (۱۲/ ۴۰۶)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ, قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ زَارَ قَبْرِي
بَعْدَ مَوْتِي كَانَ كَأَن زَارَنِي فِي حَيَاتِي»

«وفاتئىمدان سۇنگ مېنىڭ قېرىمى زىيارىتىدىن، دېرىلىگىمدە مېنى زىيارىتىدىن يانغى دىر».

[۱۹۸]

حضرت معاوية و آتاسى ابوسفیان «رضى الله عنهما»-غا دوشمانلىق و بۇغۇش، بېدعاتچى پۇرقالارنىڭ ايشى دىر.

زىرا اۇلار ايمان گتيرىپ صحابا بۇلاندان سۇنگ دىن اسلام-ا و موسولمانلار كۆپ حىذماتلار ادندىر. اۇلار دوشمانلىق اتمك و يا بۇلار- بۇلماز گپلر آيتماق، شيعه و اۇلارنىڭ پىكرىندىن متأثر بۇلارلارنىڭ ايشى دىر.

[۱۹۹]

آذان محمدى، ناماز و يا باشقا عبادت-لارنىڭ عربى دىلدن باشقا دىللردە بۇلماسىنا طاراپدارلىق اتمك، اسلام شىعارلارنى دوشمانلىق ادنلرلىك ايشى دىر.

[۲۰۰]

ھمە عبادت-لارنىمىز، الله تعالى نىڭ امرى، پىغامبىرىمىزنىڭ سۇنتى و بو بارادا گلن حديث شريفلىرىنىڭ آچىقلاماسى بىلن «قمرى تارىخە» گۇرا غورالاندىر. بو عبادت-لارنى مىلادى تارىخە گۇرا غورالامىشنى ھالاماق ضالالت دىر.

[۲۰۱]

بىر گىجە-گۈندىزدە قىرغاق نامازلارنىڭ باش و اخىرلىغىنى قىبول اتمىلىك،

كۆفۇر دىر.

[۲۰۲]

دوغرى بىر ايمان و عملى بۇلمادئق بىر ائنسانا اوروشلاردا اۇنلىگى
اۋچىن شھىد دىمك دۇغرى دألدىر؛ غىرمشروع بىر دعوا مئثال: ائسلامى بىر
دۋولته عصيان ادىپ وطنى بۇلمك، فتنه چئقارماق و ش.م. زادلار اۋچىن
عصيان ايچىنىدە اۇلن ادام-ا شھىد دىمك گۇمراھلىق و دۋولته غارشى
عصيان و آياقلانما مشروعت برمكىدیر.

[۲۰۳]

دىنئنگ شعارلارئنا آچئقدان دوشمانلىق ادنلرى رحمت و مغفرت
بىلن ياد اتمك ضلالت دىر. بو ايش قرآنكرىمنىگ آياتلارى بىلن منع
ادىلندىر.

[۲۰۴]

جبرئىل «عليه السلام»-دان ماغصاد، وحى دىر دىيىپ اۇنونگ
فرشتهلىگىنى انكار اتمك كۆفۇر دىر. چۈنكى جبرئىل «عليه السلام»-ئنگ
ملائكهلىگى قرآنكرىم و حديثلر بىلن ثابت دئر.

جبرئىل «عليه السلام» جهاد و اوروش آياتلارئنى الله تعالى طاراپئندان
ايندىردىگى اۋچىن ملعون يهودلر اۇنگا دوشمانلىق اتمانە باشلاپدئرلار. كۆپ
واختلاردان سۇنگ بو دوشمانلىقلارنى سبأبىندن، هر هىلى يۇللار بىلن
«جبرئىل دن ماغصاد، ايندىرىلن وحى دىر» ادعاسى بىلن موسولمانلارئنگ
آراسئنا گىرىپ جبرئىل-ىنگ فرشتهلىك ائنانجئنى تحريف اتمانى پىلانلاپدئرلار.

[۲۰۵]

اۋلن بىر ائىسانىڭ روھىنىڭ باشقا يېرىنىڭ بىرىنىڭ گىچىپ تىكرار دۇنيا
خىياتىنا دۇوام اتىگىنە ائانماق كۆفۇر دىر. (تناسۇخ)

تناسۇخ، ئىك بارلىغىنا ائانماق اۋلۇم، اجل، قىر، خىيات يانۇ عقىدانىڭ
أصولى موضوعلارنى بىلن باقدىغىمىزدا كۆفۇرلىقى آشكار دىر.

[۲۰۶]

الله تعالى نىڭ، دۇنيا ايشلىرى و دۇنيا خىياتىنىڭ دۇرگۇنى اۋچىن إلهى
قانونلار غۇيما دىغىنى ادعا اتمىك، كۆفۇر دىر.

همە ائىسانلار و جىنلار الله تعالى-غا غوللىق اتمىك اۋچىن يارادىلاندىر؛
بو ماغىسادىڭ هم، دىنگە الله تعالى نىڭ املرىنى يىرنە گىتىرىمىك بىلن
بۇلجاغى عَقْلًا و نَقْلًا آچىق شكىلدە بىان ادىلىدىر. دىن، ائىسانلارنىڭ ھەر
ياغدايىنا املر و نەھىلر اۋرتا غۇيىدغىنا گۇرا مۇكىل و كىمسىز دىر.

ائىسان، بو دۇنيادا مىن اۋز زىندە گىمى ھالان شكىلىمدە ھىچ بىر الھى قانون-
باغلى بۇلمان ياشارنى و مىنىڭ، دىنىنىڭ حۇكۇملىرىنە احتىياجىم يۇق و مىن اۋز
خىياتىمى اۋز قانونلارنىم بىلن دۆزەرىن دىمىسى اۋزىنى خۇدا يىرنە غۇيماسى دۇر.

[۲۰۷]

اۋلۇمدىن سۇنىڭ دىرلىمىنى انكار اتمىك كۆفۇر دىر.

قرا نكرىمىدە نأچەھا آياتدا و حدىث شرىفلردە اۋلىدىن سۇنىڭ غايتادان
دىرلىمىك و دۇنيادا ادن ايشلىرىنىڭ حاسابىنى بىرىمىك اۋچىن الله تعالى نىڭ
خۇسۇرىنا تۇپلانچاقلارى كىسگىن و آچىق شكىلدە بىان ادىلىپىدىر.

[۲۰۸]

اۋلندن سۇنگ حىياتئنگ ابدى بۇلماذئغئى ادعا اديپ ابدى حىياتئنگ بارلئغئى انكار اتمك كۆفۇر دىر.

[۲۰۹]

اۋلندن سۇنگ روحئنگ يۇغالئپ گىتجه گينه ائناماق كۆفۇر دىر.

[۲۱۰]

بو دۇنيائئنگ حىياتئندان سۇنگ قايسى بير عذاب و يا ئۇغابئنگ برىلمىجه گىنى ادعا اتمك كۆفۇر دىر.

[۲۱۱]

ملائكه لرىنگ بارلئغئى قَبول اتمزلىك كۆفۇر دىر.

[۲۱۲]

الله تعالى بو دۇنيادا بندەلرىنى سئناماق اۋچىن شىطائى و اۋنونگ كۆمكىلرىنى يارادىپدئر و اۇلارا مۇهلت برىپدئر.

شىطانئنگ بارلئغئى قَبول اتمزلىك كۆفۇر دىر. شيطانلارئنگ اينگ كئدەسى «ابليس» دىر. ابليس، آدام «عليه السلام» يارادئلانا چىلى مۇمىن تى اما سۇنگرا بويرئلان اُمرى قَبول اتمان كَافىر بۇلۇپدئر. اۇندان سۇنگ هم اۇنگا قَياماتا چىلى مۇهلت و بعضى خارق العاده صلاحىيتلر برىلىپدئر.

موسولمانئنگ وظيفهسى، الله تعالى-غا سئغئىنپ اۋزىنى شيطانلارئنگ دوزاقلارئندان غۇرئماقدئر.

سۇنگ و دۇغا

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. الله جل جلاله بيزلره ايكي دۇنيا-دا
نيكىبختلىق و آخىر دمده شهادت كلمهسى «اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان
محمدا عبده و رسوله»-نى اۇقۇپ ايمان بيلن وفات اتمانى نَصيب اتسين.
عزىز و قدردان اۇقۇچىلار! بيزلرى هم دۇغالارنىڭىزدا ياتدان چىقارمانگ!!
السلام عليكم و رحمة الله و بركاته

شنبه گۆنى، ۵ قوس، ۱۴۰۱ ھ.ش.

يوم السبت، ۲ جمادي الأولى، ۱۴۴۴ ھ.ق.

۲۰۲۲-۱۲-۰۳ - Cumartesi.

تمت بالخير

